

**GLOBAL
JÄMSTÄLLDHET
LÖNAR SIG
– HAR VI RÅD
ATT LÅTA BLI?**

INNEHÅLL

3 Förord

5 Varför behövs biståndet?

5 Några exempel på långsiktigt bistånd

6 Gör biståndet verkligen skillnad?

7 En farligare värld kräver mer – inte mindre – bistånd

9 Tre skäl att agera

10 1. Bistånd är en investering

10 Att förebygga konflikter är hundra gånger billigare än att hantera kriser

11 Biståndet måste vara jämställt

13 2. Sverige har en stolt historia

15 Svenskt bistånd gör skillnad – på riktigt

16 Så här jobbar Diakonia

16 Creo y Defiendo – en plattform som förenar tro och mänskliga rättigheter

17 Hur cyklar bidrar till jämställdhet i Bangladesh

18 Den viktigaste ingrediensen: lokal förankring

19 Lokal aktör vann historisk seger för hbtqi-rättigheter i Kenya

21 3. Stoppa anti-genusrörelsen

21 Ett jubileumsår – med mörka undertoner

23 Anti-genusrörelsen: En gammal agenda i ny förpackning

25 Sverige släpper taget mitt i motvinden

28 Det finns ljusglimtar

29 Samtidigt är biståndsviljan större än på länge!

30 Ett globalt biståndsräs

31 Rekommendationer för vägen framåt

31 Vad Sverige behöver göra för att återta vårt globala ledarskap för rättvisa och jämställdhet – En checklista

33 Endnotes

36 Referenslista

Redaktör: Anna Berggren
Författare: Anna Berggren
Medförfattare: Magdalena Vogt
och Annette Wallqvist

Layout: New Normal
Foto omslag: Ethan Strunk, Pexels.
Diakonia, juni 2025
Läs mer på diakonia.se

FÖRORD

Det är kris. Världen brinner – både bokstavligt och bildligt. Världens mäktigaste män spelar ett cyniskt och kvinnofientligt spel om resurser, inflytande och kontroll. Krig och konflikter rasar, demokratier krymper, och klimatkrisen hotar vår existens. Miljoner människor är på flykt, och fattigdomen växer.

Samtidigt möter kampen för kvinnors, flickors och hbtqi-personers rättigheter ett alltmer organiserat och aggressivt motstånd.

“The poison of patriarchy is back – and it’s back with a vengeance.”

Så beskrev FN:s generalsekreterare António Guterres utvecklingen när han öppnade 2025 års internationella kvinnokonferens, The Commission on the Status of Women. Konservativa krafter rullar tillbaka århundraden av framsteg, och FN varnar för att global jämställdhet kan vara 300 år bort om vi inte agerar.

Mitt i detta krislandskap väljer allt fler stater att backa från det internationella ansvarstagandet. Biståndet prioriteras ned – från USA:s nedläggning av biståndsmyndigheten USAID till flera EU-länders kraftiga nedskärningar i sina biståndsbudgetar. Det slår hårt mot jämställdhetsinsatser, som visat sig vara bland det första som får stryka på foten i nedskärningarna. Parallellt ser vi hur militär upprustning och kortsiktiga ekonomiska egenintressen går före det gemensamma arbetet för mänskliga rättigheter, fred och jämställdhet. Så även i Sverige.

Många makthavare ser nedskärningar i biståndet som något som är lätt att sälja in till väljarna. Bistånd framställs som en kostnad, när det i själva verket är en av de mest kostnadseffektiva investeringarna vi kan göra i global säkerhet, stabilitet och jämställdhet. För många hbtqi- och kvinnorrättsorganisationer är biståndet dessutom den enda finansieringskällan. I april 2025 varnade FN för att hälften av alla kvinnorrättsorganisationer i humanitära kriser riskerar att stängas ned inom sex månader om nedskärningarna fortsätter.

Vilket Sverige vill vi vara?

Sverige har historiskt visat att ett litet land kan göra stor skillnad. Med mod och långsiktighet har vi stärkt kvinnors rättigheter globalt, bidragit till fredsprocesser och försvarat demokratiska principer. Men nu tycks vi vika ner oss. Vi har avskaffat målet att avsätta en procent av vårt välstånd till världens fattigaste, slopat den

**“THE POISON OF PATRIARCHY
IS BACK AND IS BACK WITH
A VENGEANCE.”**

– António Guterres,
Generalsekreterare FN

feministiska utrikespolitiken och låtit kortsiktiga, nationella intressen styra. Det bilaterala biståndet till jämställdhet är det lägsta på nära 25 år.

Vi står vid ett avgörande vägskäl. När demokratin backar, jämställdheten hotas och klimatkrisen förvärras – ska vi då vända oss inåt och blunda för resten av världen? Har vi verkligen råd att backa från jämställdheten?

Mattias Brunander

Generalsekreterare

Den här skriften handlar om varför vi inte har råd att ge upp kampen för jämställdhet och globala gemensamma lösningar. Den lyfter tre skäl till varför Sveriges jämställdhetsbistånd – och biståndet i stort – är nödvändigt i den tid av kris och konflikt vi nu befinner oss i:

1. Bistånd är en investering

Varför förebyggande bistånd är en kostnadseffektiv investering i framtiden, och varför biståndet måste vara jämställt.

2. Sverige har en stolt historia

Om det stolta och framgångsrika svenska jämställdhetsbiståndet, och varför lokala aktörer är nyckeln till förändring.

3. Stoppa anti-genusrörelsen

Om det pågående och organiserade bakslaget mot jämställdhet, vilket är ett argument som talar för sig själv om varför det är viktigt att motverka.

Vi avslutar med en nulägesbild av Sveriges roll – och varför nedmonteringen av vårt bistånd och jämställdhetsarbete är ett historiskt misstag. Men också med en viktig påminnelse: utvecklingen är inte ödesbestämd.

En annan värld är möjlig. Trevlig läsning!

VARFÖR BEHÖVS BISTÅNDET?

Bistånd är ett av våra viktigaste verktyg för att minska fattigdom, bekämpa ojämlikhet och stärka mänskliga rättigheter runt om i världen. Många tänker på bistånd som akuta humanitära insatser: mat, filter och sjukvård i katastrofer. Humanitärt bistånd räddar liv, men leder sällan till varaktig förändring. Därför behöver vi också långsiktigt utvecklingsbistånd. Genom satsningar på utbildning, sjukvård, jämställdhet och demokrati kan biståndet bidra till att bygga starkare, mer motståndskraftiga och rättvisa samhällen.

Svenskt bistånd bidrar bland annat till ekonomisk utveckling och handel, stärkt demokrati, minskad ojämlikhet – och till att fler flickor, kvinnor och hbtqi-personer får möjlighet att påverka samhället. När kvinnor får makt, ökar tillväxten. När unga får utbildning, minskar risken för radikalisering och barnäktenskap. När demokratirörelser växer sig starka, motverkas auktoritära krafter. Det handlar om långsiktiga investeringar i en bättre framtid.

Biståndet är dessutom ett av de få politikområden som granskas noggrant och har stor insyn och transparens.¹ Det finns internationella regler och riktlinjer för att säkerställa att resurserna används effektivt och leder till långsiktiga positiva förändringar.²

NÅGRA EXEMPEL PÅ LÅNGSIKTIGT BISTÅND

- Stöd till kvinnorrättsorganisationer i Latinamerika som försvarar rätten till sin egen kropp.
- Insatser för att stärka kvinnors försörjning och politiska inflytande i Kongo, genom stöd till grupper som kämpar för rätten till mark och naturresurser.
- Stöd till att motverka människohandel och exploatering i norra Thailand, på gränsen till Myanmar.
- Försvar av kvinnors och arbetares rättigheter i Libanon genom påverkansarbete, lagändringar och skydd mot könsbaserat våld.
- Stöd till ett starkt civilsamhälle och fria medier i auktoritära länder som Kambodja, där människor kämpar för yttrandefrihet och demokrati.

→ SPOTLIGHT

GÖR BISTÅNDET VERKLIGEN SKILLNAD?

Investeringar i globalt samarbete har spelat – och fortsätter spela – en avgörande roll i arbetet för en bättre framtid. Låt oss titta på vad historien visar.

Minskad global fattigdom

Mellan 1990 och 2015 halverades andelen människor som lever i extrem fattigdom. Det innebär att över en miljard människor lyftes ur fattigdom.³

Stärkt demokrati och mänskliga rättigheter

Biståndet har varit ett avgörande verktyg för demokratiseringen runtom i världen, till exempel i Östeuropa efter kommunismens fall och i Sydafrika efter apartheid-regimen. Stödet till civilsamhället har varit särskilt framgångsrikt. Svenskt bistånd till det journalistiska nätverket Organized Crime and Corruption Reporting Project (OCCRP) ledde exempelvis till avslöjandet om Putins gömda tillgångar i Europa.⁴

Ökad jämställdhet

Biståndet till flickors utbildning har förändrat livsvillkor och samhällen i grunden. År 1970 gick endast 64 procent av alla världens flickor i grundskolan. Idag är siffran cirka 90 procent⁵. Det innebär att miljontals flickor har fått möjlighet att forma sina egna liv, ta sig ur fattigdom och bidra till utvecklingen i sina samhällen.

Halverad mödra- och barnadödlighet

Under åren 1990–2015 resulterade satsningar på säkra förlossningar, barnmorskeutbildningar och tillgång till preventivmedel i att barnadödligheten minskade med 53 procent⁶, och mödradödligheten med 44 procent⁷.

Dödliga sjukdomar har minskat och utrotats

Genom storskaliga vaccinationsprogram har biståndet hjälpt till att utrota smittkoppor och kraftigt minskat förekomsten av polio, ebola och HIV/AIDS. Till exempel har den Globala fonden mot aids, tuberkulos och malaria räddat 65 miljoner liv genom finansiering av läkemedel, myggnät och behandling⁸.

Humanitärt stöd

Biståndet är oftast en avgörande livlina i akuta katastrofer. Tillgång till rent vatten, mat och skydd har genom åren räddat miljontals liv.

Samtidigt är biståndet inte bara en solidarisk handling – det är en investering i en säkrare och mer stabil värld. I vår tid hänger allt samman: Klimatkrisen, krig, hunger, pandemier och auktoritära regimer påverkar oss alla, oavsett var i världen det sker. När samhället kollapsar någonstans, får det konsekvenser långt utanför landets gränser. Även Sverige vinner på att världen går samman för att ta sig an gemensamma utmaningar. Det gäller till exempel när globala pandemier stoppas eller när förebyggande insatser minskar risken för terrorism och rekrytering till våldsbejakande grupper. Därför är arbetet för demokrati, mänskliga rättigheter och jämställdhet inte bara en moralisk skyldighet och en medmänsklig handling, utan också en del av Sveriges säkerhets- och utrikespolitik.

EN FARLIGARE VÄRLD KRÄVER MER – INTE MINDRE – BISTÅND

Men trots de framsteg vi gemensamt åstadkommit testas vi nu som aldrig förr. Vi lever i en ny verklighet.

Växande konflikter och en demokratisk tillbakagång

Rysslands invasionskrig i Ukraina, det eskalerande våldet i Mellanöstern – framför allt Israels krigföring i Gaza – och Trumps återkomst till makten har ritat om den globala säkerhetskartan. För första gången på 70 år ökar antalet väpnade konflikter². Dessa kriser förvärrar humanitära behov, destabiliserar regioner och påverkar ekonomin globalt.

Hela 72 procent av världens befolkning lever nu under auktoritärt styre – den högsta siffran på över 40 år¹⁰. Trettio procent av dessa lever i länder där civilsamhällets arbete är helt förbjudet¹¹. Samtidigt stärker länder som Ryssland och Kina sitt internationella inflytande genom bistånd, investeringar, propaganda och militära samarbeten och formar världen efter sina värderingar. Det är en utveckling som hotar både stabilitet och människors grundläggande fri- och rättigheter.

Organiserat motstånd mot rättigheter och jämställdhet

Aborträtt, sexualundervisning och kvinnors, flickors och hbtqi-personers mänskliga rättigheter är under attack. Konservativa ledare och internationella nätverk tar med Trump i spetsen, stora kliv framåt för att motarbeta progressiva värderingar världen över. Tidigare framgångar rullas tillbaka, polariseringen ökar och samarbetet i andra viktiga frågor – som klimat, fred och utveckling – försvåras.

Miljoner på flykt och ett klimat i kris

Fler människor än någonsin är på flykt. Över 120 miljoner har för närvarande tvingats lämna sina hem¹². Kvinnor och flickor utgör omkring hälften av alla på flykt, och är särskilt utsatta för våld, diskriminering och bristande tillgång till skydd och vård. Migrationskrisen kräver långsiktiga lösningar som bygger på mänskliga rättigheter, samtidigt som grundorsakerna till varför människor flyr behöver lösas.

Klimatförändringarna förvärrar situationen ytterligare. Extremväder, torka och naturkatastrofer hotar liv och försörjning. År 2024 var det varmaste året som uppmätts i historien¹³ och över 40 procent av alla inbördeskonflikter de senaste 60 åren har haft koppling till naturresurser.¹⁴

När klimatet förändras ökar risken för könsbaserat våld – som en följd av tvångsförflyttningar, brist på mat och vatten och sämre tillgång till stöd och skydd. Många småskaliga jordbrukare är dessutom kvinnor, och när de drabbas av torka eller översvämningar hotas deras egen försörjning. Samtidigt riskerar klimatförändringarna att rubba internationella leveranskedjor, vilket kan leda till global livsmedelsbrist.¹⁵

Bistånd är ett unikt verktyg

Listan på globala utmaningar kan göras lång och ofta är det kvinnorna som står i skottgluggen. De drabbas hårdast av våld, förtryck och diskriminering. Samtidigt kämpar de dagligen mot auktoritära krafter, destruktiva könsroller och ojämlika maktförhållanden. I krig, kris och katastrofer organiserar kvinnor hjälpen, håller ihop samhällen och driver förändring. Därför är investeringar i jämställdhet inte bara en fråga om rättvisa – det är också en effektiv strategi för att uppnå hållbara resultat.

Biståndet är ingen universallösning, men det kan vara en avgörande pusselbit. Ändå ser vi att biståndet ofta behandlas som en budgetpost att skära i. Det är kontraproduktivt eftersom biståndet i själva verket är en strategisk investering för framtiden.

Foto: Ahmed Alkocha, Pexels.

TRE SKÄL ATT AGERA

Sverige står vid ett vägskäl. Vi har redan sett hur demokrati, mänskliga rättigheter och jämställdhet pressas tillbaka globalt av auktoritära krafter. Samtidigt väljer många rika demokratier, även Sverige, att minska sitt bistånd. Det skapar ett farligt tomrum, som snabbt fylls av auktoritära stater.

Ett aktuellt exempel är Kambodja, där Sverige har bedrivit bistånd i mer än 30 år. Ett stöd med mål att främja jämställdhet, demokrati och mänskliga rättigheter, antikorrupktion och fria medier. Allt fler känner nu till och vågar kräva sina rättigheter och hålla beslutsfattare ansvariga, trots en repressiv regim. Men i takt med att det på gräsrotsnivå mobiliseras blir svaret från makthavare hårdare - och behovet av omvärldens stöd är fortfarande avgörande. Ändå har Sverige nyligen avvecklat sitt demokratistöd till landet.

När även USA nyligen drog tillbaka sitt Kambodjabistånd via USAID, dröjde det bara dagar innan Kina klev in med omfattande ekonomiska resurser genom sin biståndsmyndighet China Aid – med stöd till bland annat barns lösning, näringsprogram och minröjning. Men det kinesiska biståndet prioriterar inte stöd till kvinnorättskampar, mänskliga rättigheter eller insyn i hur medlen används. Tvärtom sker det ofta på villkor som stärker auktoritära strukturer och minskar det civila samhällets utrymme.¹⁶ Sådana snabba skiften visar hur auktoritära krafter aktivt fyller det vakuum demokratier lämnar efter sig – med helt andra mål.

Risken är att vi steg för steg överger den regelbaserade världsordning vi gemensamt byggt upp – där demokrati, rättsstatens principer och mänskliga rättigheter står i centrum. Det är en utveckling vi inte har råd att se.

För att förstå varför, och vad vi behöver göra nu, måste vi se hela bilden. Här är **tre avgörande skäl** till varför vi måste agera.

1. BISTÅND ÄR EN INVESTERING

Varför bistånd och jämställdhet är en säkerhetspolitisk och ekonomisk vinst

I takt med att världsläget blir mer osäkert höjs röster för att prioritera militär upprustning – ofta på bekostnad av biståndet. I Sverige har bland annat finansminister Elisabeth Svantesson motiverat biståndsnedskärningar med behovet av militär upprustning.¹⁷ Det är kontraproduktivt eftersom ett starkt bistånd i själva verket är ett kraftfullt verktyg för säkerhet och för global fred. Det är dessutom en billig investering.

ATT FÖREBYGGA KONFLIKTER ÄR HUNDRA GÅNGER BILLIGARE ÄN ATT HANTERA KRISER

År 2023 uppgick kostnaderna för världens väpnade konflikter till hisnande 19,1 biljoner dollar – mer än hela EU:s ekonomi och mer än den samlade ekonomin i Afrika, Latinamerika, Mellanöstern och Sydasien.¹⁸ Kostnaden blir ännu högre om man dessutom räknar in effekterna på folkhälsa, mänskligt välbefinnande och långsiktig ekonomisk stabilitet.

En nygjord studie från organisationen ONE pekar dock ut en alternativ och kostnadseffektiv väg att gå. Studien visar att det är 100 gånger billigare att förebygga kriser än att hantera dem när de redan brutit ut.¹⁹

Att investera i förebyggande utvecklingsbistånd ger alltså mångdubbelt tillbaka – både i räddade liv och ekonomiska besparingar. Det stärker politisk stabilitet, ekonomisk tillväxt och statliga institutioner, samtidigt som det bekämpar korruption och förbättrar samhällstjänster som sjukvård, utbildning och elektricitet. Dessutom bygger utvecklingsbiståndet strategiska partnerskap världen över, vilket stärker global säkerhet, ekonomiska relationer och skydd mot dödliga sjukdomar. Varje satsad krona på förebyggande utvecklingsbistånd gör med andra ord skillnad för vår säkerhet och trygghet – för dig, för mig, och för alla världens invånare.

Även militära ledare betonar vikten av utvecklingsbiståndets ekonomiska fördelar för att skapa säkerhet. USA:s tidigare försvarsminister Robert Gates understryker att ”utveckling är mycket billigare än att skicka soldater.”²⁰ På samma sätt har NATO:s tidigare talesperson James Appathurai påpekat att ”säkerhet utan utveckling kan inte bestå.”²¹

Likaså lyfter den brittiska f.d. generalen Richard Dannat fram att nedskärningar i biståndet ”undergräver vår förmåga att stabilisera sköra stater, motverka extremism och bygga allianser som stärker vår säkerhet”.²²

Biståndet är alltså viktigt av flera anledningar, vilket flera experter bekräftat den senaste tiden. Att finansiera militär- och försvarsverksamhet genom att skära ner på biståndet, som exempelvis Storbritannien nyligen gjort, är därför helt fel väg att gå. Vi kan inte rusta oss till säkerhet och välstånd utan att samtidigt investera lika mycket – eller mer – i områden som gör världen mer stabil. Det är ett samtal vi måste föra.

Marina Malina de Moreno och Luisa Romero de Alarcon.
Foto: Genia Bennet Snickars

BISTÅNDET MÅSTE VARA JÄMSTÄLLT

En annan avgörande säkerhetspolitisk och ekonomisk faktor när vi talar om vikten av förebyggande bistånd är jämställdhetsperspektivet. Precis som bistånd är en investering i fred och säkerhet, är jämställdhet en investering i ekonomisk tillväxt, stabilitet och en fredligare värld. De två hör ihop – och stärker varandra.

Jämställdhet brukar beskrivas som både ett mål och ett medel. Ett mål, eftersom alla kvinnor, flickor, män, pojkar och icke-binära har rätt att leva fria från diskriminering och våld. Ett medel, eftersom forskning visar att jämställdhet gynnar hela samhällen – demokratier stärks, freden blir mer hållbar och ekonomier växer. Det är med andra ord en riktig vinstaffär att satsa på kvinnors rättigheter:

- I en värld där kvinnor deltar i ekonomin på samma sätt som män skulle den globala bruttonationalprodukten öka med mer än 20 procent.²³
- Varje dollar som investeras i kvinnors hälsa bidrar till tre dollar i den globala ekonomin.²⁴
- Att minska jämställdhetsgapet skulle stärka den globala ekonomin med 7 biljoner [7 000 miljarder dollar!].²⁵

Samma logik gäller biståndet. Biståndet handlar först och främst om att rädda liv och bekämpa fattigdom och förtryck. Men bistånd är också ett verktyg för att skapa stabila, hållbara och jämställda samhällen som gör världen säkrare för alla. Alla är vinnare när jämställdheten och biståndet går hand i hand.

Samtidigt vet vi att biståndets övergripande mål om att bekämpa fattigdom och förtryck, inte kan nås utan jämställdhet. Fattigdom går inte att utrota förrän kvinnor och män på samma villkor får tillgång till utbildning, hälsovård och försörjning och kan delta i beslutsfattande i hemmet såväl som i politiken. En demokrati kan inte heller existera utan jämställdhet – ett inkluderande, demokratiskt system kräver att alla har rätt att delta i beslutsfattande, oavsett kön.

Kvinnors aktiva deltagande är också avgörande för att förebygga, hantera och lösa konflikter. Forskning visar att fredsavtal som inkluderar kvinnor har 20 procent större chans att hålla i två år – och 35 procent större chans att hålla i minst 15 år.²⁶ Jämställdhet är till och med den starkaste indikatorn för ett fredligt samhälle – starkare än ett lands ekonomi, demokratinivå eller religiösa sammansättning.²⁷

Sverige har länge varit en ledande aktör i att omvandla dessa insikter till praktik. Svenskt bistånd har stärkt kvinnors inflytande i fredsprocesser, skapat nya

plattformar för dialog och bidragit till att jämställdhet prioriterats i länders återuppbyggnad.²⁸

Jämställdhet och bistånd är alltså ömsesidigt beroende. Det ena kan inte nå sina mål utan det andra. Det stärker våra ekonomier, våra samhällen och gör världen säkrare. Men när satsningar på jämställdhet minskar, stannar också den utvecklingen.

Anyela Paola Calderón Díaz. Foto: Genia Bennet Snickars

2. SVERIGE HAR EN STOLT HISTORIA

– om varför varför Sverige inte får ge upp

Det är svårt att tala om jämställdhet utan att nämna Sverige. Trots vår relativt lilla storlek har vi haft ett stort inflytande. Med ett starkt rykte som principfasta och progressiva har vi lyckats påverka internationella processer, bygga allianser och driva på för ett bistånd som stärker kvinnors, flickors och hbtqi-personers rättigheter. Det har gjort skillnad – inte minst i länder där demokratin är skör och jämställdheten långt ifrån självklar. Även om inriktningen på svensk utrikespolitik har förändrats på senare år, kvarstår det faktum att Sverige länge var en ledande kraft inom global jämställdhet.

En lång historia av ledarskap

Sverige var tidigt ute med att sätta jämställdhet högt på biståndssagendan. Redan i mitten av 1990-talet blev jämställdhet ett övergripande mål för det svenska biståndet – ett ställningstagande som baserades på en utredning av Barbro Westerholm (Folkpartiet) och som låg till grund för regeringens proposition 1995/96.²⁹ Arbetet inspirerades bland annat av FN:s kvinnokonferens i Peking 1995, där Sverige spelade en aktiv och drivande roll.³⁰

Sedan dess har Sverige fortsatt vara en stark röst inom en rad områden kopplade

Srabani Barua. Foto: Emma Milder

till jämställdhet. Det handlar bland annat om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR), kampen mot mäns våld mot kvinnor, arbetet med att förändra destruktiva könsnormer, kvinnors ekonomiska egenmakt och politiska ledarskap, och kvinnor, fred och säkerhet. Införandet av den feministiska utrikespolitiken blev ytterligare ett exempel på vårt internationella ledarskap. Sverige var först i världen att införa en sådan politik och över 15 länder har sedan dess följt efter.

Även på EU- och FN-nivå har Sverige etablerat sig som en stark och ambitiös spelare för jämställdhet. Sverige var till exempel pådrivande för att EU:s handlingsplan för jämställdhet i utrikespolitiken breddades från att endast ha gällt EU:s utvecklingssamarbete till att, sedan 2016, omfatta allt utrikespolitiskt arbete.³¹

Internationell uppmärksamhet och erkännande

Internationella utvärderingar av svenskt bistånd har historiskt varit mycket positiva till vår biståndspolitik. OECD DAC:s³² utvärdering av svenskt bistånd 2019 lyfter fram Sverige som en ambitiös, skicklig och inflytelserik aktör inom global hållbar utveckling – med särskilt starkt genomslag inom fred, miljö, klimat och

jämställdhet.³³ Den feministiska utrikespolitiken nämns ofta som en nyckelfaktor bakom Sveriges starka inflytande.

Den feministiska utrikespolitiken får även gott betyg i Expertgruppen för biståndsanalys (EBA) utvärdering, som lyfter fram att den feministiska utrikespolitiken var banbrytande på flera punkter. EBA konstaterar visserligen att FUP:ens styrning var ojämn och lös. Det förekom också målkonflikter.³⁴ Men utvärderingen slår samtidigt fast att jämställdhetsarbetet inom handels-, bistånds- och säkerhetspolitiken ökade under den tid Sverige förde en feministisk utrikespolitik. Den största förändringen skedde inom i handels- och främjandepolitiken, där myndigheter och ambassadsektioner integrerade jämställdhetsmål för allra första gången.³⁵

Men Sveriges internationella ledarskap handlar inte bara om utrikespolitiska ramverk – utan om resultat. Svenskt jämställdhetsbistånd har bidragit till verkliga förändringar i människors liv världen över. Det är ett arv att vara stolt över – och ett ansvar att förvalta.

Eunice Luka. Foto: Lamech Mutava

SVENSKT BISTÅND GÖR SKILLNAD – PÅ RIKTIGT

Svenskt bistånd levererar. Visste du till exempel att svenskt bistånd bara under de senaste åren bidragit till att 226 miljoner barn fått gå i skolan, att antalet förlossningar utförda av utbildad personal ökat med 17 procent i Somalia och att 17 miljoner människor i Uganda fått en större medvetenhet om lagar och rättigheter kopplade till könsrelaterat våld och SRHR? Eller att starka feministiska rörelser i Latinamerika, Afrika och Asien lyckats förändra lagar, skydda aborträttigheter och driva igenom satsningar mot mäns våld mot kvinnor – med svenskt stöd i ryggen? Här är några aktuella exempel på konkreta resultat som svenskt bistånd bidragit till.

Könsstypning förbjuden i Liberia

Genom att stödja lokala aktörers långsiktiga påverkansarbete har svenskt bistånd bidragit till att könsstypning förbjöds i Liberia. Samarbetet med traditionella och religiösa ledare var en avgörande framgångsfaktor.

Abortförbud stoppat i Guatemala

Svenskt stöd till civilsamhället i Guatemala spelade en viktig roll i att ett lagförslag om skärpt abortförbud omprövades och slutligen stoppades.

Digital innovation inom SRHR

I Sydsudan har ungdomar utvecklat chattboten Hyati, för att bekämpa myter om SRHR. I Latinamerika har en annan chattbot nått 1,6 miljoner kvinnor med information om säker abort.

Kvinnors företagande och ekonomiska rättigheter

I Moçambique har svenskt bistånd till en civilsamhällesorganisation lagt grunden för digitalisering av lån och utbildning i entreprenörskap för kvinnor. Under 2024 ökade över 40 000 kvinnor sina inkomster och fick dessutom större kontroll över intäkterna.

Normförändring i Kamerun, Malawi och Indien

Svenskt bistånd till lokala civilsamhällesorganisationer i Kamerun, Malawi och Indien har bidragit till att förändra könsnormer och öka mäns engagemang i jämställdhetsarbetet. Det har lett till en mer rättvis fördelning av ansvar och resurser i hushållen.

Kvinnors politiska deltagande och inflytande

Under 2022 bidrog svenskt bistånd till att hela 15 länder antog lagar och regelverk som ökade kvinnors politiska deltagande och inflytande.

→ SPOTLIGHT

SÅ HÄR JOBBAR DIAKONIA

Det är i det lokala civilsamhället den verkliga förändringen börjar. Diakonia samarbetar med hundratals hbtqi- och kvinnorrättsorganisationer i över 20 länder – rörelser som ofta är först på plats när rättigheter kränks och liv står på spel. Här är några exempel på hur våra samarbetsorganisationer bidrar till att driva förändring.

CREO Y DEFIENDO – EN PLATTFORM SOM FÖRENAR TRO OCH MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

Ofta används religiösa argument när auktoritära ledare inskränker demokrati, civilsamhälle och mänskliga rättigheter. Men tro och mänskliga rättigheter behöver inte stå i motsatsförhållande till varandra. Tron kan också inspirera till rättvisa, jämlikhet och solidaritet.

Tillsammans med feministiska och trosbaserade organisationer i tio latinamerikanska länder har Diakonia varit med och skapat ett nytt initiativ – plattformen Creo y Defiendo (Jag tror och jag försvarar). Här samlas religiösa och

sekulära aktörer för att gemensamt arbeta för demokratiska och inkluderande samhällen som försvarar mångfald och mänskliga rättigheter.

– För oss är det viktigt att visa att tro inte måste vara ett verktyg för diskriminering och förtryck. Det finns en lång tradition av troende som kämpar för jämlikhet och rättvisa, och det är den rösten vi vill lyfta fram, säger Claudia Gómez, som arbetar med jämställdhetsfrågor på Diakonia.

När Creo y Defiendo lanserades 2023 i Paraguay samlades aktivister, religiösa ledare och forskare för att skapa en ny berättelse – en som visar hur tro och mänskliga rättigheter kan gå hand i hand, ur ett feministiskt och antirasistiskt perspektiv. Deltagarna diskuterade relationen mellan tro, sekularism och rättigheter, och lade grunden för ett långsiktigt samarbete.

– Tro kan och bör vara en kraft för det goda, en inspirationskälla för att försvara de rättigheter vi alla har. Initiativet inger hopp. Alla deltagare har unika erfarenheter och en vilja att skapa positiv förändring, säger Miguel Ángel Avendaño, deltagare från Guatemala som är präst och arbetar med mänskliga rättigheter.

Deltagarna ska nu fortsätta samlas regelbundet för att bygga allianser, utbyta erfarenheter och sprida positiva berättelser. I ett Latinamerika där polariseringen tilltar och där konservativa, fundamentalistiska krafter hotar mänskliga rättigheter – särskilt sexuella och reproduktiva rättigheter – blir behovet av dialog och samarbete allt viktigare. Plattformar som denna kan bygga broar mellan tro och sekularism. För ett tryggare och mer rättvist samhälle för alla.

Nyfiken på mer? Läs vidare här: [Creo y Defiendo](#)

HUR CYKLAR BIDRAR TILL JÄMSTÄLLDHET I BANGLADESH

Hur kan en enkel cykel förändra en flickas liv? Genom att ge flickor en tryggare skolväg ökar chansen att de fullföljer sin utbildning, och minskar risken för barnäktenskap.

Bangladesh är ett av de länder i världen med högst andel barnäktenskap. Trots att den lagliga åldern för giftemål är 18 år för flickor, gifts mer än hälften bort innan dess. Fattigdom är en avgörande faktor. Många familjer ser sina döttrar som en ekonomisk börda och väljer att prioritera sönnernas utbildning, eftersom de i framtiden förväntas försörja föräldrarna.

– Flickor diskrimineras från födseln. De får inte samma möjligheter som pojkar, säger Khodeja Sultana, programansvarig på Diakonia i Bangladesh.

Många föräldrar tror dessutom att äktenskap skyddar flickor från sexuella trakasserier och våld, men i verkligheten är risken stor att övergreppen istället sker

inom äktenskapet. Våldtäkt inom äktenskap är inte olagligt i Bangladesh och våld mot unga flickor är vanligt.

En enkel lösning som gör skillnad

Forskning visar att flickors utbildning är det mest effektiva sättet att stoppa barnäktenskap. Risken att giftas bort minskar för varje år som en flicka är kvar i skolan. Men långa och osäkra skolvägar får många föräldrar att välja bort flickors utbildning. Här kommer cykeln in som en enkel men effektiv lösning.

En cykel är ett billigt, snabbt och säkert färdmedel. Den ökar flickornas rörelsefrihet, gör skolvägen tryggare så att flickor kan fortsätta gå i skolan. Men en flicka som cyklar är normbrytande i Bangladesh där flickor och kvinnor sällan rör sig utomhus utan manligt sällskap. Cykelprojektet bryter den normen.

– Folk har sagt till mig: 'du är en tjej, varför cyklar du?', 'skäms du inte?'. Men nu kan jag cykla vart jag vill, berättar 17-åriga Lesrat, en av flickorna som deltar i projektet.

Med cykeln för jämställdhet

Projektet handlar inte bara om att ge flickor cyklar. Genom utbildning och samtal med föräldrar, lärare och lokala ledare lyfts flickors rättigheter och riskerna med barnäktenskap. Normer och attityder förändras och flickor får större möjligheter att forma sina egna liv.

Sedan starten 2010 har projektet spridit sig över Bangladesh och sammanfört flera av Diakonias samarbetsorganisationer i landet. Över 13 000 flickor har lärt sig cykla och resultatet är tydligt.

– Förut såg man aldrig flickor och kvinnor cykla. Men nu finns de där, på vägarna, på egen hand. Och varje flicka som cyklar visar att det är möjligt, säger Khodeja Sultana.

Genom att investera i flickors frihet och utbildning bidrar svenskt bistånd till att hela samhällen blir mer jämställda och hållbara.

DEN VIKTIGASTE INGREDIENSEN: LOKAL FÖRANKRING

Bakom alla framgångar finns en gemensam nämnare: lokala aktörer. Det är de som har förtroendet, förstår kontexten och når ut där andra inte gör det. Därför prioriterar Diakonia att samarbeta med lokala organisationer. Vi har också bestämt att minst en tredjedel av vår finansiering ska gå till kvinnorrättsorganisationer, feministiska rörelser och hbtqi-organisationer. För vi vet – vilket forskningen bekräftar – att starka feministiska rörelser är den enskilt viktigaste faktorn bakom jämställda reformer i ett land.³⁷

Även i Sverige har vi en lång tradition av gräsrotskamp – med kvinnorrättskampar som Elin Wägner, Fredrika Bremer, Elise Ottesen Jensen och Birgitta Dahl. Deras insatser lade grunden till många av de rättigheter vi tar för givna i dag: rösträtt, rätten till abort, barnomsorg, frihet från våld. Utan den kampen – ingen förändring.

I vårt eget arbete möter vi hundratals organisationer och personer världen över som för samma kamp. Ofta med livet som insats. Ta till exempel människorättskampen Sithar Chim, ordförande för fackföreningen Labor Rights Supported Union (LRSU) i Kambodja, som stöttas av Diakonias

samarbetsorganisation Central. LRSU kämpar för arbetares, särskilt kvinnors, rättigheter på ett av Kambodjas största hotell- och kasinokomplex. Efter flera år av trakasserier, hot och våld från arbetsgivaren och myndigheter arresterades hon under en strejk och dömdes till fängelse. Men år 2024 fick hon svenska regeringens internationella pris för mänskliga rättigheter, Per Anger-priset, och några månader senare frigavs hon.³⁸

Vi ser samma mod och uthållighet hos vår samarbetsorganisation Centro de la Mujer Peruana Flora Tristán (Peruanska kvinnocentret Flora Tristán) i Peru. Sedan 1979 har de varit en ledande feministisk kraft i landet och arbetat för kvinnors rättigheter genom juridiskt stöd, utbildning och politiskt påverkansarbete. Centro de la Mujer Peruana Flora Tristán har varit pionjärer i kampen mot könsbaserat våld och spelat en nyckelroll i att driva fram lagstiftning mot trakasserier av kvinnor i politiken. Med stöd från Diakonia fortsätter de sitt arbete – i en tid då kvinnors rättigheter i Peru hotas av konservativa krafter och ökad ojämlikhet.

Ett annat exempel är National Gay and Lesbian Human Rights Commission (NGLHRC) i Kenya, som med stöd från Diakonia har vuxit till att bli en av landets mest inflytelserika röster för hbtqi-personers rättigheter. I ett samhällsklimat där diskriminering och hot är vardag för många hbtqi-personer arbetar de oförtröttligt för rättvisa, inkludering och rättsskydd.

Kamwan Moemue.
Foto: Wanweena Tangsathianraphap

→ SPOTLIGHT

LOKAL AKTÖR VANN HISTORISK SEGER FÖR HBTQI-RÄTTIGHETER I KENYA

Hbtqi-personer i Kenya har länge mött diskriminering och rättsliga hinder, men de senaste åren har strategiska biståndssatsningar börjat ge konkreta resultat.

En central aktör i detta arbete är Diakonias samarbetspartner National Gay and Lesbian Human Rights Commission (NGLHRC), som med svenskt stöd har vuxit från en liten organisation med begränsade resurser till en av landets mest inflytelserika röster för rättvisa och inkludering.

Ett livsviktigt arbete för hbtqi-personers rättigheter i Kenya

NGLHRC har länge drivit rättsprocesser för att förändra diskriminerande lagar. Ett viktigt genombrott kom 2018, då deras arbete bidrog till att stoppa den förnedrande praktiken med anala tvångstester av homosexuella.

År 2023 kom ännu en historisk seger när Kenyas högsta domstol fastslog att organisationen hade rätt att registreras som en officiell organisation. Myndigheterna hade tidigare nekat detta med hänvisning till att orden "gay" och "lesbisk" fanns i namnet – men domen blev ett viktigt prejudikat och en milstolpe för liknande fall i hela Östafrika.

NGLHRC har också öppnat Kenyas första juridiska mottagning specifikt för hbtqi-personer. Där har över 3 000 personer hittills fått gratis juridisk rådgivning. Dessutom har de byggt upp ett landsomfattande nätverk med mer än 2 000 lokala juridiska rådgivare. Genom dem får fler hbtqi-personer tillgång till kunskap om sina rättigheter – och konkret stöd när de utsätts för diskriminering eller våld.

Utbildning och påverkansarbete

För att skapa långsiktiga förändringar har organisationen också satsat på utbildningar för domare, åklagare och poliser. Målet är att öka förståelsen för

hbtqi-personers situation och förändra attityder inom rättssystemet. Det har lett till att frågor om samtycke och sexuell läggning idag hanteras mer rättssäkert än tidigare.

Genom samtal med politiker och beslutsfattare arbetar de även brett med att förändra normer i samhället. Inför valet i Kenya utbildade de hbtqi-personer i hur de kan engagera sig politiskt, trots att många fortfarande inte har rösträtt.

Just nu är ett av deras viktigaste mål att få bort lagen som kriminaliserar samkönade relationer.

Ett växande motstånd hotar att rulla tillbaka framgångarna

Men de rättsliga framstegen för hbtqi-personers rättigheter i Kenya går inte att ta för givna. Ett växande och organiserat motstånd, med starkt fäste bland politiker, religiösa samfund och delar av allmänheten, mobiliserar nu för att vrida klockan tillbaka.

NGLHRC har tagit fram en strategi för att bemöta det växande motståndet. Men motståndet är starkt och välfinansierat, även från utländska religiösa grupper. Nya diskriminerande lagförslag ligger redan på bordet – förslag som, om de antas, skulle få livshotande konsekvenser för hbtqi-personer.

Som en medarbetare på organisationen uttrycker det:

"Människorättsförsvare har uppnått otroligt mycket i Kenya. Därför är det nu viktigare än någonsin att Sverige står fast vid sitt stöd till hbtqi-rättigheter – så att vi inte förvandlas till ett 'nytt Uganda'. Även om de diskriminerande lagförslagen ännu inte antagits, kämpar vi bokstavligen för våra liv. Det är nu vi behöver att våra allierade står kvar. Håller ut. Håller i. Håller oss i handen genom den här prövningen."

Ingen jämställdhetsseger sker av en slump. De är resultatet av envis kamp från kvinnorrättsorganisationer, hbtqi-rättskämpar och feministiska rörelser som varje dag utmanar maktstrukturer, ifrågasätter orättvisor och driver igenom förändring.

Det är därför positivt att regeringens nya biståndspolitiska ramverk tydligt betonar civilsamhällets avgörande roll för demokrati och långsiktiga resultat, och lyfter vikten av lokalt ägarskap.³⁹ Men erkännandet måste följas av handling. Om vi menar allvar med att stödja lokala krafter för förändring krävs att vi ger dem utrymme, resurser och säkerhet – särskilt nu, när motståndet växer.

Över hela världen, från Argentina till Kenya och Kambodja, ser vi hur starka feministiska rörelser som länge har kämpat för demokrati och rättvisa nu pressas tillbaka. De står på frontlinjen i en global kamp där framstegen inte längre kan tas för givna.

Elizabeth Lomadow utförde tidigare kvinnlig könsstympning, men har med stöd från en lokal organisation valt att sluta. I dag är hon en stark förespråkare för flickors rättigheter och har räddat många från att utsättas.
Foto: Lamech Mutava

3. STOPPA ANTI-GENUSRÖRELSEN

– om bakslagen och varför vi måste agera nu

Sverige har under de senaste decennierna gått i bräsch och strategiskt investerat i jämställdhet, demokrati och mänskliga rättigheter, vilket lett till stora framgångar och positiva förändringar.

Men i stället för att bygga vidare på de framstegen tvingas dagens feministiska rörelser inta en försvarsställning – att "hold the line" – för att mota tillbaka det växande globala motståndet mot kvinnors och minoriteters rättigheter.

ETT JUBILEUMSÅR – MED MÖRKA UNDERTONER

2025 är egentligen ett viktigt jubileumsår för jämställdheten. Den globala handlingsplanen för jämställdhet, Pekingplattformen, fyller 30 år, FN:s internationella kvinnodag firar 50 år, och det har gått ett kvarts sekel sedan FN:s säkerhetsråd slog fast att kvinnor har en central roll att spela i freds- och säkerhetsarbetet.⁴⁰

Dessa milstolpar vittnar om decennier av kamp och framsteg. Flickor går i skolan som aldrig förr, fler kvinnor har makt än tidigare, och skadliga traditioner som barnäktenskap och könsstympning har bekämpats i många delar av världen.

Men trots dessa segrar ser vi en farlig tillbakagång. Med mindre än fem år kvar till 2030 är världen fortfarande långt ifrån att uppnå de globala jämställdhetsmålen. Och om utvecklingen fortsätter i nuvarande takt beräknar FN att det kan dröja 286 år – alltså till år 2311 – innan vi når full jämställdhet i världen.⁴¹ Är vi beredda att acceptera att varken våra barn, barnbarn eller barnbarns barn får leva i en jämställd värld?

Fakta som kräver handling

- Var tionde minut dödas en kvinna av en partner eller familjemedlem.
- 120 miljoner flickor går inte i skolan.
- Kvinnor utför i snitt tre gånger mer obetalt omsorgsarbete än män (fem gånger mer i Nordafrika och Västra Asien).
- Över 257 miljoner kvinnor saknar tillgång till preventivmedel, och fler än 260 000 kvinnor dör varje år i samband med förlossningar.
- 24,3 miljoner fler kvinnor än män lever i extrem fattigdom.
- Kvinnor har endast omkring 27 procent av platserna i nationella parlament.

- I 51 procent av världens länder finns det minst en lag som hindrar kvinnor från att jobba med samma saker som män.
- Hela 90 procent av världens befolkning har fördomar mot kvinnor. Hälften av alla människor anser att män är mer lämpade som politiska ledare och mer än 40 procent tycker att män passar bättre som chefer. En fjärdedel tycker att det är motiverat för en man att slå sin fru.
- Kvinnor och minoriteter drabbas oproportionerligt hårt av klimatkrisen – 158 miljoner fler kvinnor riskerar extrem fattigdom till följd av klimatförändringar.⁴²

Jämställdhet handlar om makt

Forskning visar att de största ojämlikheterna mellan könen finns i den politiska maktsfären⁴³ – och det är ingen slump. Den som har makten sätter spelreglerna. I många länder använder politiska och religiösa ledare begrepp som ”traditionella värderingar” för att legitimera inskränkningar i mänskliga rättigheter. Könroller framställs som naturliga och orubbliga: män ska styra, kvinnor ta hand om familjen. Feminism och mänskliga rättigheter utmålas som hot – och vägen banas för repressiv politik. Konsekvenserna är tydliga:

- USA och Polen har kraftigt begränsat rätten till abort.
- Uganda har infört dödsstraff för homosexuella handlingar, i Ungern är det olagligt att arrangera Pridefestivaler och Ryssland har terrorklassat hbtqi-rörelsen.
- I Afghanistan nekas flickor skolgång, rätt till arbete och rörelsefrihet.
- I Irak blev det 2025 lagligt att gifta bort flickor från nio års ålder.

Bakom många av dessa beslut står makthavare som själva definierar vilka värderingar som ska gälla – medan kvinnor och hbtqi-personer hålls utanför beslutsrummen. När deras röster tystas står diskriminerande lagar och normer oemotsagda och förtrycket kan fortsätta. Det här är ett växande motstånd som ofta kallas för anti-genusrörelsen.

Foto: Genia Bennet Snickars

Foto: Ehimetalor Akhere Unuabona, Unsplash.

ANTI-GENUSRÖRELSEN: EN GAMMAL AGENDA I NY FÖRPACKNING

Motståndet mot kvinnors och hbtqi-personers rättigheter är inte nytt. Men sedan 2010-talet har det tagit en ny, mer organiserad och internationellt samordnad form. Den så kallade anti-genusrörelsen förenar högerpopulistiska partier, religiösa fundamentalister och konservativa tankesmedjor från alla världens hörn i en gemensam strävan: att rulla tillbaka framsteg inom jämställdhet, sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR), och hbtqi-personers frihet från diskriminering.⁴⁴

Ett av anti-genusrörelsens främsta uttryck är genom en växande politisering av religion. Evangelikala rörelser i USA, Latinamerika och Afrika motarbetar jämställdhetspolitiska reformer, medan islamistiska regimer i Afghanistan och Iran begränsar kvinnors frihet och rättigheter. I Indien hotas religiösa minoriteter av växande hinduisk nationalism⁴⁵. Samtidigt är det de som kämpar för att försvara sina rättigheter – kvinnorättsorganisationer, feministiska rörelser och hbtqi-aktivister – de som drabbas hårdast av ökat hat, våld och trakasserier, ofta från myndigheter.⁴⁶

Anti-genusrörelsen använder sig av desinformation, juridiska strategier och politisk lobbyism för att påverka opinion och lagstiftning. Genom nationalistisk och kulturell retorik görs kränkningar av mänskliga rättigheter rumsrena. I Turkiet användes till exempel homofobiska utfästelser för att lämna Istanbulkonventionen om våld mot kvinnor, och inom EU och FN försöker konservativa allianser och nätverk som Group of Friends of the Family, Family Watch International, World Congress of Families och CitizenGO driva den globala politiken i mer konservativ riktning.

Till skillnad från progressiva rörelser, som nu kämpar med nedskärningar i bistånd och minskande resurser, får anti-genusrörelser ett växande finansiellt stöd från amerikanska konservativa tankesmedjor, ryska oligarker, religiösa nätverk och auktoritära stater. En rapport visar att anti-genusaktörer mellan 2013 och 2017 mottog mer än 3,7 miljarder dollar – tre gånger mer än hbtqi-rörelser under

samma period.⁴⁷ Men mörkertalet är stort och det finansiella flödet mellan anti-genusaktörer tros uppgå till mycket större summor. Denna ekonomiska obalans ger anti-genusrörelsen ett övertag i kampen om globalt inflytande och narrativ.

Trumps återkomst och dominoeffekterna

Donald Trumps återkomst till makten har gett nytt bränsle åt den globala anti-genusrörelsen. Redan på sin första dag som president pausade han allt amerikanskt bistånd i 90 dagar – ett beslut som riskerar att under 2025 lämna över 11 miljoner kvinnor utan tillgång till preventivmedel. Resultatet blir miljontals oönskade graviditeter och tusentals mödradödsfall.⁴⁸ Jämställdhet, SRHR och hbtqi-personers rättigheter är bland de mest drabbade områdena i hans försök att avveckla den amerikanska biståndsmyndigheten.

Men det stannar inte där. Trump har återinfört och utvidgat den amerikanska anti-abortpolicyn, the Global Gag Rule, som förbjuder stöd till organisationer som ens nämner ordet abort. USA har även dragit sig ur WHO och FN:s råd för mänskliga rättigheter, och strypt all finansiering till FN:s arbete för SRHR samt globala vaccinationsprogram mot bland annat HIV. USA har dessutom officiellt dragit tillbaka sitt stöd för FN:s globala hållbarhetsmål – med motiveringen att de inte tjänar amerikanska intressen – och återanslutit sig till Geneva Consensus Declaration, ett politiskt verktyg för att motverka aborträttigheter och främja traditionella familjevärderingar i internationell politik.

USA försöker nu aktivt rensa bort formuleringar om jämställdhet, mångfald och inkludering från policyer och dokument bland FN-organ som UNICEF, UN Women och World Food Programme – texter som tidigare antagits i konsensus.⁴⁹

Ett ideologiskt skifte med globala konsekvenser

Bakom denna utveckling står tankesmedjan The Heritage Foundation och deras "Project 2025" – en detaljerad handlingsplan för att genomföra ett ideologiskt skifte i USA:s politik, där jämställdhet, hbtqi-rättigheter och progressiva normer om kön och sexualitet systematiskt monteras ned.⁵⁰ En viktig del av planen är att lyfta fram en konservativ familjesyn – med heterosexualitet och traditionella könsroller som norm – och exportera detta perspektiv globalt. Denna utveckling har nyligen kartlagts i en rapportserie från RFSU.⁵¹

De som betalar priset

Trots att de fulla konsekvenserna av Trumps politik ännu inte är helt tydliga, är de mänskliga effekterna redan kännbara. Organisationer tvingas lägga ner, sexualundervisning uteblir, HIV är på uppgång och miljontals kvinnor och flickor riskerar oönskade graviditeter, farliga aborter och en förlorad framtid. Som en av Diakonias samarbetsorganisation i Zimbabwe uttrycker det:

"Begränsad finansiering kommer att leda till oönskade graviditeter och osäkra aborter. Vi har redan stora utmaningar – detta riskerar att förvärra läget."

Vi måste agera nu

Den globala anti-genusrörelsen växer – organiserad, välfinansierad och beslutsam i sin strävan att rulla tillbaka decennier av framsteg för kvinnors och hbtqi-personers rättigheter. Det här är inte en tillfällig motvind, utan en kraftfull motrörelse som måste bemötas med samma beslutsamhet. Men i ett läge där bakslagen hopar sig och rättigheter monteras ner, har Sverige börjat backa.

SVERIGE SLÄPPER TAGET MITT I MOTVINDEN

– Sverige har tagit av sig ledartröjan för global jämställdhet och internationell solidaritet. Det är en nedmontering vi inte har råd med.

Sverige har alltså haft en stolt tradition av att, oavsett regering, vara en röst att räkna med i det globala jämställdhetsarbetet. Men något har hänt. Trots att regeringen lyfter kvinnors och flickors egenmakt och rättigheter som ett prioriterat område, visar den faktiska politiken något annat.

Sveriges förändrade biståndspolitik

När regeringen 2022 slopade den feministiska utrikespolitiken och målet om att avsätta en procent av vårt välstånd till världens fattiga och förtryckta, markerade det ett ideologiskt skifte i Sveriges utrikes- och biståndspolitik. Enligt regeringens egna prognoser väntas biståndet minska med en tredjedel till år 2028 – ned till 0,68 procent av Sveriges bruttonationalinkomst (BNI).⁵² Det är under FN:s rekommenderade lägstanivå på 0,7 procent.

Men förändringarna handlar inte bara om pengar. Regeringen har även förändrat biståndets inriktning i grunden. Politiken har fått ett ökat fokus på nationella intressen, där migrationskontroll och svensk export främjas på bekostnad av långsiktigt utvecklingssamarbete. Det har lett till ett minskat stöd till civilsamhällesorganisationer som arbetar med kvinnors rättigheter, fred och demokrati.⁵³

Kärnvärdet som tappades bort

Regeringen menar att jämställdhet fortsatt är ett ”kärnvärde” i utrikespolitiken. Men i praktiken är det svårt att se spåren av denna ambition. Tvärtom har flera centrala insatser avvecklats:

- Den globala jämställdhetsambassadören har avskaffats.⁵⁴
- Tjänster på Sida med fokus på jämställdhet har reducerats.⁵⁵
- Det kvinnliga internationella medlingsnätverket för fred har lagts ner.⁵⁶
- I regleringsbrevet för 2025 saknas jämställdhetsuppdrag för samtliga UD-anknutna myndigheter.⁵⁷
- I det nya policyramverket Bistånd för en ny era (2023) försvagas jämställdhetsambitioner – från att tidigare vara ett övergripande mål inom hela bistånds- och utrikespolitiken, till att nu integreras ”där det är relevant”.⁵⁸ Likaså har jämställdhetsperspektivet i Sidas nya förordning (2025) gått från att vara ett ”integrerat perspektiv som inkluderar en analys av kvinnors och flickors respektive mäns och pojkars situation” till att det ska ”beaktas i alla relevanta insatser”.⁵⁹

En pågående EU-studie visar också att Sveriges röst i jämställdhetsfrågor har tystnat internationellt efter att den feministiska utrikespolitiken avskaffades – och att EU därmed förlorat en viktig feministisk röst och ledare.⁶⁰

Och det som forskningen visar är mest effektivt för att främja jämställdhet – ökat stöd till lokala hbtqi- och kvinnorrättsorganisationer – saknas helt i regeringens politik. Trots att Sida lyft fram behovet av ett stärkt stöd till just dessa organisationer⁶¹.

Konsekvenserna för jämställdhetsbiståndet

Konsekvenserna av att jämställdhet numera bara ska inkluderas i biståndet ”när det är relevant” blir tydligt när vi tittar på statistiken över Sveriges jämställdhetsbistånd. Enligt Sidas senaste årsredovisning är biståndet som bidrar till ökad jämställdhet det lägsta på nära 25 år.

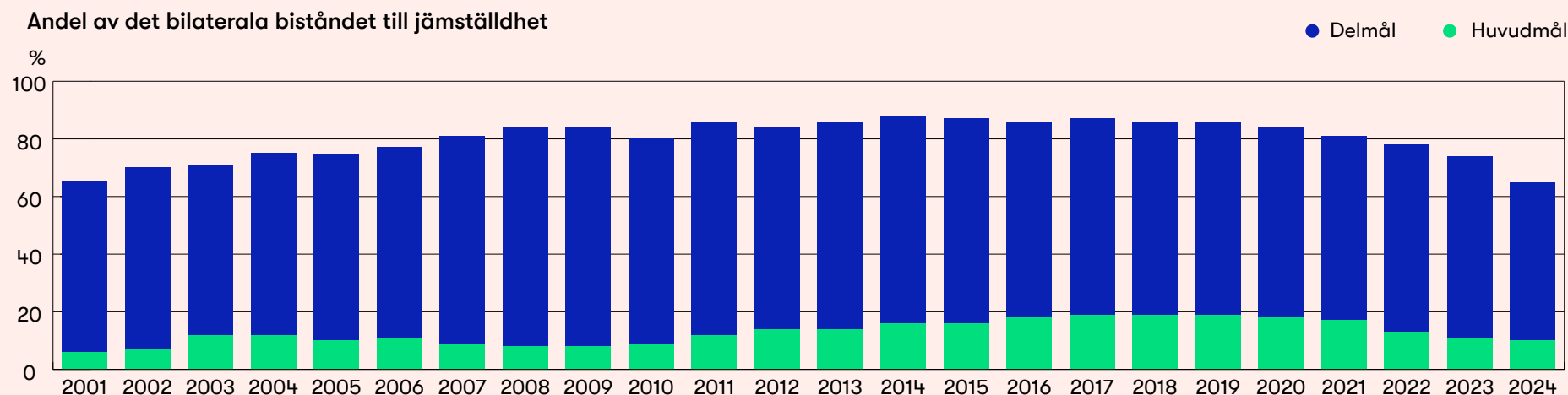
Hur mycket av biståndet som bidrar till jämställdhet mäts genom ett internationellt system från OECD. Där märks insatserna utifrån om jämställdhet är huvudmål, delmål eller inte integrerat alls.

Sedan 2007 har andelen svenska insatser som haft jämställdhet som del- eller huvudmål legat på över 80 procent. Mellan åren 2013–2019 bidrog cirka 85–88 procent av det bilaterala biståndet till jämställdhet på olika sätt.

Men sedan 2020 har trenden vänt och de senaste åren lutar kurvan brant nedåt. Enligt Sidas senaste årsredovisning bidrar numera bara 65 procent av Sidas bistånd till jämställdhet. Andelen insatser där jämställdhet är huvudmål har samtidigt minskat till 10 procent.⁶² Det är ett ras jämfört med toppnoteringen år 2018, då 19 procent av biståndet hade jämställdhet som huvudsyfte.⁶³

Biståndet till Ukraina är ett tydligt exempel. År 2022–2023 bidrog cirka 60 procent av biståndet till att främja jämställdhet på olika sätt i landet. År 2024 hade nivån rasat till 6 procent.⁶⁴ Det innebär att hela 94 procent av allt svenskt bistånd till Ukraina inte bidrar till en ökad jämställdhet i landet. Därmed minskar förutsättningarna för att bygga upp ett hållbart och stabilt ukrainskt samhälle och ett säkert Europa.

Sammantaget handlar det om miljarder kronor som tagits bort från jämställdhetsarbetet – i en tid då det behövs som mest. Samtidigt bedömer Sida att ”det finns

utrymme för att öka antalet insatser med jämställdhet som huvud- eller delmål inom alla tematiska områden”.⁶⁵

Ett annat tydligt exempel är Sveriges finansiering till FN-organ som arbetar med jämställdhet. Den har minskat kraftigt de senaste åren:

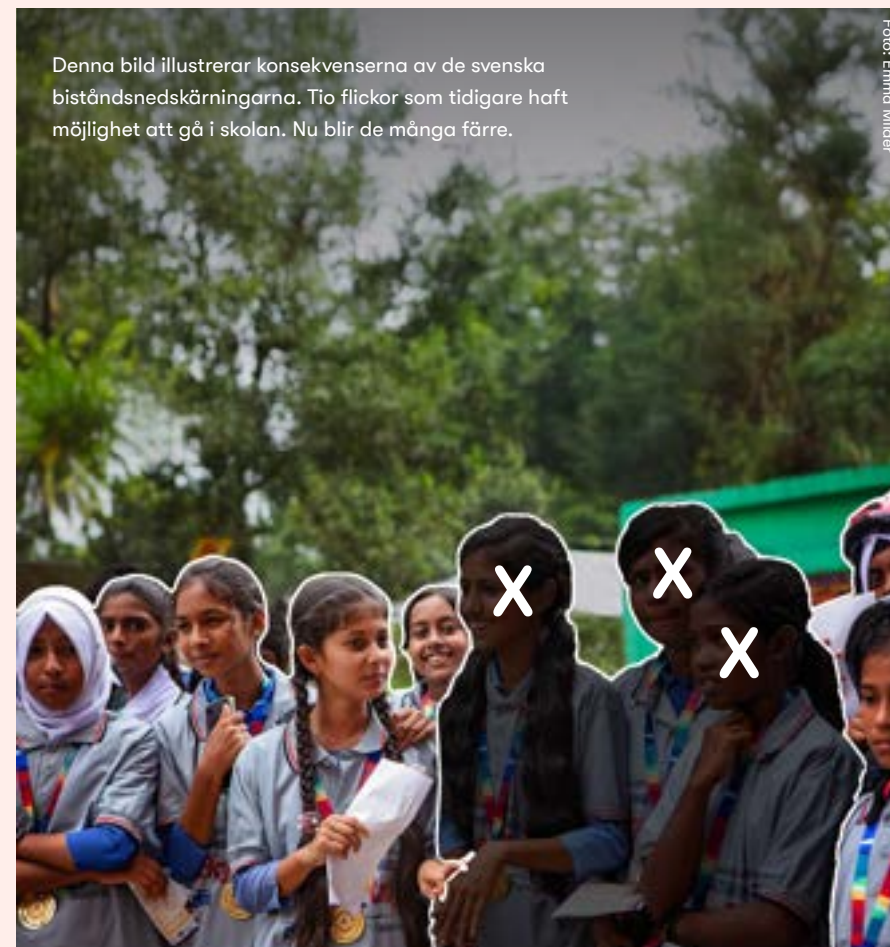
- Stödet till FN:s organ för jämställdhetsfrågor, UN Women, mer än halverades mellan 2022–2024.⁶⁶
- Sveriges stöd till FN:s fredsbyggande fond (UN Peacebuilding Fund) har minskat med mer än 75 procent sedan 2022.⁶⁷ Det är en av de FN-fonder som ger mest stöd till jämställdhet.⁶⁸
- Anslagen till UNFPA, FN:s organ för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, har fått rejäla minskningar av kärnstödet. Vid början av 2025 var stödet 39 procent lägre än 2022. Sedan dess har organisationen fått några mindre tillskott, vilket är bra. Men utan en förutsägbar budget vid årets början, blir det svårt för UNFPA att styra verksamheten effektivt.⁶⁹
- Stödet till FN:s organ för att bekämpa hiv och aids, UNAIDS, har helt fasats ut.⁷⁰ Trots att en person dör varje minut i sjukdomen.⁷¹

I juni 2025 presenterade regeringen dessutom den reviderade strategin för jämställdhet samt kvinnors och flickors frihet och egenmakt för perioden 2025–2028. Den omfattar 300 miljoner kronor mindre än den föregående strategin, och det tidigare målet om att stärka förutsättningar för kvinnorätsorganisationer och feministiska rörelser att verka oberoende och långsiktigt är borttaget.

Från siffror till verklighet

Att Sveriges nedskärningar i biståndet förväntas minska med en tredjedel till 2028 kanske kan verka marginellt. Men att de svenska resurserna minskar är både olyckligt och oroande. I praktiken innebär det bortprioriterade abortkliniker, förlorade skydd för kvinnorättskämpar och uteblivna kampanjer mot diskriminerande lagförslag. Politiker som inte längre ställs till svars för korruption, och våldsutsatta hbtqi-personer som inte får den hjälp de behöver. Det handlar om

de 1,2 miljoner barn som nu riskerar att dö eftersom USA planerar att stoppa all finansiering till den internationella vaccinalliansen Gavi.⁷² Det är allt annat än marginella konsekvenser.

Denna bild illustrerar konsekvenserna av de svenska biståndsnedskärningarna. Tio flickor som tidigare haft möjlighet att gå i skolan. Nu blir de många färre.

Foto: Emma Milder

DET FINNS LJUSGLIMTAR

Allt går inte åt fel håll – viktiga framsteg tas också. I sin reformagenda Bistånd för en ny era, lyfter regeringen till exempel fram att svenskt bistånd ska vara en tydlig kraft för jämställdhet, med särskilt fokus på att stärka kvinnors och flickors fri- och rättigheter, egenmakt och möjligheter.⁷³ Det är en välkommen prioritering.

Regeringen har också antagit en ny global strategi för hälsa och SRHR, med en satsning på 4,3 miljarder kronor.⁷⁴ Det är ett viktigt steg för att försvara rätten till hälsa, kroppslig integritet och självbestämmande – särskilt i en tid då dessa rättigheter utmanas och begränsas på många håll i världen.

Genom initiativet Pushing for Progress samarbetar Sverige dessutom med de nordiska grannländerna för att främja jämställdhet, hbtqi-personers rättigheter och kvinnors och flickors egenmakt i en tid av tillbakagång – både i Norden och internationellt.⁷⁵ Det är positivt att regeringen fortsätter att sätta dessa frågor högt på den globala agendan. Som tidigare jämställdhetsminister Paulina Brandberg uttryckte det under FN:s kvinnokommission 2025:

“Change has not happened by itself. It has been through the determined efforts of progressive governments across the world, a strong civil society, not least women’s organisations, as well as the power of multilateralism.”⁷⁶

Men nu är det upp till bevis. Regeringens ord om att jämställdhet är ett kärnvärde måste omsättas i konkret politik – och inte minst - i faktisk finansiering. För att skapa förändring räcker det inte med vilja. Det krävs också handling och resurser.

Nabila Rashed Atteya. Foto: Sima Diab

SAMTIDIGT ÄR BISTÅNDS- VILJAN STÖRRE ÄN PÅ LÄNGE!

Undersökningar visar dock att svenska folket inte stödjer omläggningen av svensk biståndspolitik – tvärtom är biståndsviljan rekordhög. Två opinionsundersökningar som Verian (Kantar Sifo) genomfört på uppdrag av Diakonia (2025) och Concord (2024) visar att:

- 42 procent av svenskarna vill att biståndet återställs till 1 procent av BNI – en fördubbling på bara några månader.⁷⁷
- 74 procent anser att Sverige bör känna stolthet över sitt internationella arbete för fred, jämställdhet och demokrati.⁷⁸
- Endast 8 procent anser att biståndet bör gynna svenska företag i första hand.⁷⁹

Diakonia har även genomfört en enkätundersökning (2025) med över 1 000 lokalpolitiker i Sverige, som visar att stödet för jämställdhet är stort. Av de

lokalpolitiker som svarade på enkäten vill:

- 72 procent att jämställdhet ska integreras i alla utrikes- och biståndspolitikensdelar.
- 59 procent att finansieringen till jämställdhet ska öka.⁸⁰

Dessutom anser 71 procent av lokalpolitikerna att Sverige bör höja biståndsbudgeten i ljuset av de amerikanska neddragningarna, och 61 procent vill återställa biståndsnivån till en procent av vårt välbefinnande - varav 37 procent vill att det sker omgående.

Sveriges medborgare såväl som lokalpolitiker förväntar sig alltså att vi ska fortsätta vara en del av lösningen på världens gemensamma utmaningar – och inte minska vårt ansvar.

ETT GLOBALT BISTÅNDSRAS

– med särskilt hårt slag mot kvinnorörelsen

Men Sverige och USA är tyvärr inte ensamma om att släppa taget mitt i motvinden. På bara några år har biståndsnivåer och satsningar på jämställdhet minskat i många andra länder också. Finland, Tyskland, Frankrike och Spanien är några exempel. Enligt OECD:s preliminära siffror från april 2025 minskade det globala biståndet under 2024 – för första gången på fem år. Prognoserna för 2025 ser ännu dystrare ut, med en förväntad minskning på 9 till 17 procent.⁸¹ Det kommer att få allvarliga konsekvenser för världen.

Samtidigt fattas nya beslut som skyndar på nedmonteringen. Nederländerna har nyligen aviserat stora nedskärningar under parollen "Netherlands first". Finansieringen till jämställdhetsprojekt och utbildning kommer att skäras ner eller stoppas helt, likaså stödet till civilsamhället, klimatinitiativ och FN-organ.⁸² I Storbritannien har biståndet nedprioriterats kraftigt till förmån för försvaret och landet ligger nu på en historiskt låg nivå – endast 0,3 procent av landets BNI.⁸³

Den globala trenden är tydlig: biståndet styrs alltmer mot nationella intressen, medan jämställdhet och mänskliga rättigheter trängs undan. Nästan 60 procent av det globala biståndet stärker idag inte kvinnors, flickors eller hbtqi-personers rättigheter.⁸⁴

Samtidigt är det de aktörer som historiskt fått minst stöd som drabbas hårdast – de lokala kvinnorättsorganisationerna. Globalt sett får de mindre än en procent av

jämställdhetsbiståndet.⁸⁵ I Sverige har siffran legat still på omkring tre procent av Sidas bistånd de senaste åren.⁸⁶

Det sker trots tydliga internationella löften om att fördubbla stödet till dessa aktörer innan 2026.⁸⁷ I en rapport från april 2025 varnar dessutom FN för att nedskärningar i biståndet riskerar att leda till att hälften av alla kvinnorättsorganisationer som arbetar i humanitära kriser kan tvingas stänga inom ett halvår.⁸⁸

När denna rapport publiceras kan biståndsnivåerna ha förändrats ytterligare. Men en sak är säker: att minska biståndet – särskilt det som går till jämställdhet – i en tid av väpnade konflikter, kriser och ökande auktoritärt styre är inte bara kort-siktigt. Det är ett strategiskt misstag som gör världen farligare för oss alla.

REKOMMENDATIONER FÖR VÄGEN FRAMÅT

Det är inte för sent för Sverige att återta sitt globala ledarskap inom jämställdhet och mänskliga rättigheter. Visst har vi stora utmaningar att hantera i Sverige – men världen hänger ihop.

När grundläggande rättigheter urholkas, ökar konflikter, fattigdom och migrationstryck – faktorer som också påverkar Sverige. Att investera i bistånd är därför både en moralisk skyldighet och en strategisk satsning för att skapa en säkrare och mer stabil värld.

För att uppnå långsiktiga och hållbara effekter måste biståndet vara strategiskt och kontinuerligt, oavsett regering. Det globala bakslaget för jämställdhet och hbtqi-rättigheter kräver långsiktigt engagemang, och det är viktigare än någonsin att Sverige fortsätter vara en ledande röst för jämställdhet och frihet.

VAD SVERIGE BEHÖVER GÖRA FÖR ATT ÅTERTA VÅRT GLOBALA LEDARSKAP FÖR RÄTTVISA OCH JÄMSTÄLLDHET – EN CHECKLISTA

1. Långsiktigt arbete för jämställdhet – en investering i fred och stabilitet

För att skapa hållbara förändringar måste jämställdhet vara en integrerad del

av hela utrikespolitiken – inte bara i biståndet, utan även i handelspolitiken, säkerhetspolitiken, diplomatin och klimatarbetet. Jämställdhet är alltid relevant, i alla lägen. Jämställdhet är också en grundförutsättning för fredliga, motståndskraftiga och demokratiska samhällen – och en klok investering. Att satsa på förebyggande arbete och jämställdhet är hela 100 gånger billigare än att hantera kriser när de väl brutit ut.

Men för att jämställdhet ska kunna bli ett kärnvärde inom utrikespolitikens alla delar krävs politisk vilja och styrning. Samtliga myndigheter kopplade till UD måste ges tydliga mandat och styrsignaler för att stärka jämställdhetsintegreringen i sin verksamhet.

2. En stark och modig svensk röst på den internationella arenan – ett säkerhetspolitiskt ansvar

I en värld där auktoritära krafter vinner mark är Sveriges röst viktigare än någonsin. Vi måste fortsätta att stå upp för mänskliga rättigheter, demokrati och jämställdhet i multilaterala forum, även när det blåser som hårdast. Det är inte bara en moralisk skyldighet – det är också en säkerhetspolitisk nödvändighet. Sveriges soft power bygger på trovärdighet och principfasthet, och ett starkt samarbete med lokala och internationella aktörer är avgörande för global stabilitet.

3. Prioritera det lokala civilsamhället – för hållbara och kostnadseffektiva resultat

Lokala aktörer som driver förändring inifrån är bland de mest effektiva

Foto: Ahmed Akacha, Pexels.

förändringskrafterna vi har. De gör konkret skillnad genom att dokumentera övergrepp, driva på förändring, ge stöd i kriser, försvara fria val och sprida kunskap. Unga, feminister och hbtqi-rörelser spelar en särskilt avgörande roll för att stärka demokratins försvarslinje. De är vårt framtidshopp. Sverige bör leda vägen att kanalisera mer resurser och politiskt stöd till dessa rörelser, som ofta levererar största möjliga effekt per investerad krona – trots små budgetar.

4. Utveckla nya innovativa strategier – för att möta en ny typ av hot

För att möta den växande anti-genusrörelsen krävs nya strategier och kreativa lösningar. Sverige har möjlighet att ta till vara lokala aktörers expertis, bygga starka partnerskap med feministiska rörelser världen över och bidra till ett aktivt nordiskt och internationellt samarbete. Som ett nästa steg vore det värdefullt för Sverige att samla svenska och internationella feministiska och hbtqi-aktörer i en bred konsultation, med syftet att gemensamt identifiera vägar framåt för att möta det växande motståndet mot jämställdhet och mänskliga rättigheter. Ett brett politiskt samarbete bland riksdagspartier på hemmaplan är dessutom avgörande för att långsiktigt kunna bidra till en positiv global utveckling.

5. Sätt fokus på resurser – jämställdhet är inte en lyxfråga

Det krävs resurser för att värna demokrati, rättigheter och fred. När världen gungar måste Sverige visa ledarskap och stå fast vid sitt historiska åtagande om att ge minst en procent av BNI i bistånd. Det är så biståndet kan hållas kontinuerligt och förutsägbart. Samtidigt måste anslagen till aktörer som arbetar för kvinnors, flickors och hbtqi-personers rättigheter öka – inte minska. Detta inkluderar stöd till organisationer som jobbar med kvinnors, flickors och hbtqi-personers rättigheter, progressiva religiösa aktörer och feministiska rörelser, FN-organ som främjar jämställdhet, till arbetet med SRHR, och till arbetet med kvinnor, fred och säkerhet. I tider av globala kriser är det mer avgörande än någonsin att gå från ord till handling. Vi måste finansiera det vi vill se.

Med dessa insikter och åtgärder kan vi tillsammans vända utvecklingen och återta vårt globala ledarskap. Vi har en unik möjlighet att stå upp för jämställdhet, mänskliga rättigheter och internationell solidaritet. Genom att agera nu kan vi visa världen att vi är beredda att kämpa för förändring – för en rättvisare och mer hållbar framtid för alla.

ENDNOTES

- 1 På sajten [Openaid.se](https://openaid.se) kan du följa hur svenska skattemedel används i biståndet – till exempel vilka länder som får stöd, vilka projekt som finansieras och hur mycket pengar som går till olika insatser.
- 2 Biståndet ska utgå från de internationellt överenskomna effektivitetsprinciperna – lokalt ägarskap, fokus på resultat, inkluderande partnerskap, transparens och ömsesidigt ansvarstagande. Läs mer på: Welcome to the Global Partnership | Global Partnership for Effective Development Co-operation.
- 3 United Nations, Millennium Development Goals: Eradicate Extreme Poverty and Hunger (2015).
- 4 Organized Crime and Corruption Reporting Project, Russian Asset Tracker (2022).
- 5 World Bank, School Enrollment, Primary (% net) (2020).
- 6 World Bank, '2015 Global Child Mortality Rate Is Less Than Half Its 1990 Level, but the MDG 4 Target Has Not Been Met', World Bank Blogs, (9 September 2015).
- 7 The Lancet, 'MDG 4: A Narrowing Gap in Child Mortality', The Lancet, vol. 386, no. 10010 (2015).
- 8 The Global Fund, Key Results Report 2024, (2024).
- 9 Uppsala universitet, 'Rekordmånga väpnade konflikter i världen', (2024).
- 10 V-Dem Institute, Democracy Report 2025: 25 Years of Autocratization – Democracy Trumped? (2025).
- 11 CIVICUS, People Power Under Attack 2024: Global Findings, CIVICUS Monitor, (2024).
- 12 United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR), 'Mid-Year Trends 2024', (2024).
- 13 Copernicus Climate Change Service (C3S), '2024 is the first year to exceed 1.5°C above pre-industrial level', (2024).
- 14 UNRIC, 'Krig utnyttjar naturresurser och förhindrar fred', (2023).
- 15 Allhorn, J. 'Klimatforskaren: Nya hot kan kosta svenska bolag miljarder – Företagsledare börjar förstå', Tidningen Näringslivet, (2025).
- 16 Lim, C., Lost in translation: China's elite-centric approach in Cambodia, The Interpreter - Lowy Institute (2023).
- 17 SVT, Agenda – Upprustningens pris, (9/3 2025).
- 18 Kraus, J. and Iveson, M. 'Conflict Prevention is 100 Times Less Costly than Crisis Response', ONE Campaign, (12/2 2025).
- 19 Kraus and Iveson (2025).
- 20 Kraus and Iveson (2025).
- 21 NATO, 'Press briefing', (26/7 2006).
- 22 Dannatt, R., 'I ran Britain's army. I know what it needs. Don't cut aid to fund defence', The Guardian (27/2 2025).
- 23 Pennings, S.M., A Gender Employment Gap Index (GEGI): A Simple Measure of the Economic Gains from Closing Gender Employment Gaps, with an Application to the Pacific Islands, World Bank (2022).
- 24 Ellingrud, K., Pérez, L., Petersen, A., and Sartori, V. 'Closing the Women's Health Gap: A \$1 Trillion Opportunity to Improve Lives and Economies', McKinsey Health Institute, (2024).
- 25 Hendriks, S. et al. '7 miljarder skäl att investera i jämställdhet', Dagens Industri (2025).
- 26 UN Women, Preventing Conflict, Transforming Justice, Securing the Peace: A Global Study on the Implementation of United Nations Security Council Resolution 1325, United Nations (2015).
- 27 Hudson, V. et al., Sex & World Politics, Columbia University Press, (2014).
- 28 Regeringskansliet, Sveriges feministiska utrikespolitik, Stockholm, (2019).
- 29 Regeringens proposition 1995/96:153, Utveckling och rättvisa – en politik för global utveckling, Stockholm: Regeringskansliet, (1996).
- 30 FN:s fjärde kvinnokonferens i Peking mynnade ut i en global handlingsplan för jämställdhet, den så kallade Pekingplattformen. Det är fortfarande den mest progressiva handlingsplanen för kvinnors rättigheter som någonsin antagits.
- 31 Regeringskansliet, Sveriges feministiska utrikespolitik (2019).
- 32 OECD DAC är internationellt forum där Sverige samarbetar med andra länder som ger internationellt bistånd. Läs vidare på: Development Assistance Committee (DAC) | OECD
- 33 OECD, OECD Development Co-operation Peer Reviews: Sweden (2019).
- 34 Concord Sverige, Hur feministisk är Sveriges utrikespolitik? (2017).
- 35 Towns, A., Bjarnegård, E. och Jezierska, K., More Than a Label, Less Than a Revolution: Sweden's Feminist Foreign Policy, Expertgruppen för Biståndsanalys (2023).
- 36 Exempel tagna från Sida årsredovisning 2022, 2023 och 2024, samt Sidas Strategirapport för Global strategi för hållbar social utveckling 2018-2023.
- 37 Weldon, S. L., and Htun, M., 'Feminist mobilisation and progressive policy change: why governments take action to combat violence against women', Gender & Development, (2013).
- 38 Diakonia, 'Fängslad pristagare frigiven', (2024).
- 39 Regeringskansliet, Bistånd för en ny era – frihet, egenmakt och hållbar tillväxt (2023).
- 40 Genom antagandet av FN:s säkerhetsresolution 1325, den så kallade "kvinnor, fred och säkerhetsagendan".
- 41 UN Women, Progress on the Sustainable Development Goals: The Gender Snapshot 2022 (2022).

- 42 Statistiken är hämtad från följande källor:
- UN Women, Progress on the Sustainable Development Goals: The Gender Snapshot 2024 (2024).
- UN Women Sverige, 'En kvinna mördas var tionde minut av en närstående' (2021).
- United Nations Development Programme (UNDP), Gender Social Norms Index 2023 (2023).
- World Health Organization (WHO), Maternal mortality (2025).
- World Health Organization (WHO), Family planning/contraception methods (2023).
- 43 Pal, K.K, Piaget, K., Zahidi, S. and Baller, S., Global Gender Gap Report 2024, World Economic Forum (2024).
- 44 UNRISD, The International Anti-Gender Movement (2023).
- 45 Khan, A. & Sharp, S. How women's movements lead demands for democracy in the face of backlash and politicised religion, ODI Global (2025).
- 46 The Kvinna till Kvinna Foundation, The State of Women Human Rights Defenders 2023 (2023).
- 47 Global Philanthropy Project, Meet the Moment: A Call to Action for Global Philanthropy to Support LGBTQ Movements (2020).
- 48 Sully, E., Owolabi, O and Rosenberg, J., 'Family Planning Impact of the Trump Foreign Assistance Freeze', Gutmacher (2025).
- 49 Harper, M. 'From Harm to Hope', RFSU (2025).
- 50 Project 2025 är ett initiativ från Heritage Foundation – en inflytelserik, högerkonservativ tankesmedja i USA som samarbetar med flera ultrakonservativa och kristna nationalistiska grupper. År 2024 publicerade de sina politiska planer om Donald Trump skulle vinna presidentvalet. Planerna presenteras i en 920 sidor lång rapport med titeln Mandate for Leadership – ett slags politiskt handlingsprogram. Rapporten innehåller omfattande och odemokratiska förslag. Den föreslår bland annat att tusentals opolitiska tjänstemän ska ersättas med högerpolitiker, att jämställdhets- och hbtqi-rättigheter ska avvecklas både nationellt och i utrikespolitiken, och att USA bör drar sig ur internationella samarbeten som inte anses gynna amerikanska intressen – däribland FN:s hållbarhetsmål. Du kan läsa mer i RFSU:s rapport.
- 51 Harper, M. 'From Harm to Hope'.
- 52 Concord Sverige, 'Biståndet på väg under internationell gräns' (2025).
- 53 Concord Sverige, Barometer 2024: Civilsamhällets granskning av Sveriges politik för global utveckling, Concord (2024).
- 54 Concord Sverige, 'Visa att regeringen står upp för kvinnors och flickors rättigheter' (2024).
- 55 Concord, Barometern (2024).
- 56 Sveriges riksdag, Interpellationsdebatt: Nedläggning av det svenska kvinnliga medlingsnätverket, (31/1 2025).
- 57 Myndigheterna Sida, Folke Bernadotteakademien, Swedfund, Swedac, Exportkreditnämnden, Kommerskollegium, Inspektionen för strategiska produkter, Svenska Institutet, och Business Sweden (som inte är en regelrätt myndighet) hade inga konkreta uppdrag om jämställdhet eller jämställdhetsintegrering.
- I FBA:s och Sidas regleringsbrev nämns dock att de ska bidra till att genomföra FN:s säkerhetsrådsresolutioner om kvinnor, fred och säkerhet med utgångspunkt i den nationella handlingsplanen. FBA fick emellertid inte i uppdrag att uppmärksamma att säkerhetsresolutionen 1325 firade 25 år under 2025. Sidas uppdrag om stärkta fria och rättvisa val avslutas med meningen: "Jämställdhet är ett svenskt kärnvärde och en förutsättning för lika rättigheter, frihet och demokrati". Och i Swedfunds regleringsbrev understryks att tekniskt bistånd "ska användas för att stärka Swedfunds investeringar främst avseende hållbarhet och utvecklingseffekter, inklusive mänskliga rättigheter, jämställdhet, miljö och klimat, anständiga arbetsvillkor, affärsetik och anti-korruption".
- 58 Regeringskansliet, Bistånd för en ny era – frihet, egenmakt och hållbar tillväxt, Utrikesdepartementet (2023).
- 59 Regeringskansliet, Förordning (2025:269) med instruktion för Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) (2025); Regeringskansliet, Förordning (2010:1080) med instruktion för Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) (2010).
- 60 Rosén Sundström, M., 'Feministisk utrikespolitik: Sveriges röst tystnade i EU', Europakommentaren (2025).
- 61 Sida, Support to Women's Rights Organizations and Feminist Movements (2023) samt Sidas årsredovisning 2024.
- 62 Sida, Sidas årsredovisning 2024 (2025).
- 63 Sida, Sidas årsredovisning 2024 (2025).
- 64 Kvinna till Kvinna, Sveriges jämställdhetsbistånd – en lägesbild (2025).
- 65 Sida, Sidas årsredovisning 2024:42 (2025).
- 66 Ekonomistyrningsverket (ESV), Regleringsbrev för 2022 avseende Sida, (2022); och Ekonomistyrningsverket (ESV), Regleringsbrev för budgetåret 2024 avseende Sida 2024 (2024).
- 67 Ekonomistyrningsverket (ESV), Regleringsbrev för 2022 avseende Sida, (2022); och Ekonomistyrningsverket (ESV), Regleringsbrev för budgetåret 2025 avseende Sida 2025 (2025),
- 68 FN:s generalsekreterare, Women and peace and security: Report of the Secretary-General (2023).
- 69 Ekonomistyrningsverket (ESV), Regleringsbrev för 2022 och 2025 avseende Sida.
- 70 Alm Ericson, J. och Westerlund, U., 'Debatt: Regeringen slänger arbetet mot hiv i papperskorgen!', Global Bar Magazine (2024).
- 71 UNAIDS, Fact sheet – Latest global and regional statistics on the status of the AIDS epidemic (2024).
- 72 Global Bar, 'USA stoppar stödet till Gavi', Global Bar Magazine, (2025).
- 73 Regeringskansliet, Bistånd för en ny era – frihet, egenmakt och hållbar tillväxt (2023).
- 74 Regeringen, Strategi för Sveriges utvecklingssamarbete för hälsa samt sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter 2025–2029, Utrikesdepartementet (2025).
- 75 Nordiska ministerrådet för jämställdhet och LGBTI, Pushing for Progress – Towards gender equality and equal rights for LGBTI persons 2025–2027 (2024).

- 76 Regeringen, 'Statement by Ms Paulina Brandberg, Minister for Gender Equality' (2025).
- 77 Diakonia, 'Rekordstor biståndsvilja hos svenskar' (2025).
- 78 Concord Sverige, 'Svagt stöd för regeringens biståndspolitik' (2024).
- 79 Concord Sverige, 'Svagt stöd för regeringens biståndspolitik'.
- 80 Diakonia, Diakonias enkät för lokalpolitiker (2025).
- 81 Concord Sverige, 'OECD:s biståndsstatistik: Minskning för första gången på fem år' (2025).
- 82 Minister for Foreign Trade and Development, 'Dutch interests at the heart of development policy' (2025).
- 83 Brien, P., 'UK to reduce aid to 0.3% of gross national income from 2027', House of Commons Library, (20/2 2025).
- 84 OECD, Development Finance for Gender Equality 2024, OECD Publishing (2024).
- 85 OECD, Development Finance for Gender Equality 2024.
- 86 Sida. Email med Sidas statistikenhet (2025).

- 87 Vid den internationella konferensen Generation Equality Forum (2021), där Sverige leder koalitionen för kvinnors ekonomiska egenmakt, åtog sig det internationella samfundet att dubbla finansieringen till kvinnorrättsorganisationer till 2026. Se även den nya riktlinjen DAC Recommendation on Gender Equality and the Empowerment of All Women and Girls in Development Co-operation and Humanitarian Assistance (OECD/LEGAL/5022), som Sverige står bakom.
- 88 UN Women, At a Breaking Point: The Impact of Foreign Aid Cuts on Women's Organizations in Humanitarian Crises Worldwide, New York, April 2025. <https://www.unwomen.org/en/digital-library/publications/2025/05/at-a-breaking-point-the-impact-of-foreign-aid-cuts-on-womens-organizations-in-humanitarian-crises-worldwide>

Anika Ater, Sadiya Khanam Riya, Shaheda Sultana Suity och Umme Habsa Israt.
Foto: Emma Milder

REFERENSLISTA

- Allhorn, J. 'Klimatforskaren: Nya hot kan kosta svenska bolag miljarder – Företagsledare börjar förstå', *Tidningen Näringslivet* (2025), <https://www.tn.se/naringsliv/40773/klimatforskaren-nya-hot-kan-kosta-svenska-bolag-miljarder-foretagsledare-borjar-forsta/> [hämtad 14 april 2025]
- Alm Ericson, J. och Westerlund, U., 'Debatt: Regeringen slänger arbetet mot hiv i papperskorgen!', *Global Bar Magazine*, (6/12 2024), <https://globalbar.se/2024/12/debatt-regeringen-slanger-arbetet-mot-hiv-i-papperskorgen/> [hämtad 23 april 2025].
- Brien, P., *UK to reduce aid to 0.3% of gross national income from 2027*, House of Commons Library, (20/2 2025), <https://commonslibrary.parliament.uk/uk-to-reduce-aid-to-0-3-of-gross-national-income-from-2027/> [hämtad 15 april 2025].
- CIVICUS, *People Power Under Attack 2024: Global Findings*, CIVICUS Monitor (2024), <https://civicsmonitor.contentfiles.net/media/documents/GlobalFindings2024.EN.pdf> [hämtad 14 April 2025].
- Concord Sverige, *Barometer 2024: Civilsamhällets granskning av Sveriges politik för global utveckling*. Stockholm: CONCORD Sverige. Tillgänglig på: <https://concord.se/rapporter/barometer-2024> [hämtad 22 april 2025].
- Concord Sverige, *Biståndet på väg under internationell gräns*, Stockholm: Concord Sverige (2025), <https://concord.se/bistandet-pa-vag-under-internationell-grans> [hämtad 22 april 2025].
- Concord Sverige, *Hur feministisk är Sveriges utrikespolitik?* Stockholm: Concord Sverige (2017). Tillgänglig på: <https://concord.se/rapporter/granskning-feministisk-utrikespolitik> [hämtad 22 april 2025].
- Concord Sverige, *OECD:s bistandsstatistik: Minskning för första gången på fem år*, Stockholm: Concord Sverige (17/4 2025). <https://press.concord.se/posts/pressreleases/oecd-s-bistandsstatistik-minskning-for-forsta>.
- Concord Sverige, *Svagt stöd för regeringens biståndspolitik*, Stockholm: Concord Sverige (19/12 2024), <https://concord.se/svagt-stod-for-regeringens-bistandspolitik> [hämtad 23 april 2025].
- Concord Sverige, *Visa att regeringen står upp för kvinnors och flickors rättigheter*, Stockholm: Concord Sverige (6/11 2024), <https://concord.se/visa-att-regeringen-star-upp-for-kvinnors-och-flickors-rattigheter> [hämtad 23 april 2025].
- Copernicus Climate Change Service (C3S), '2024 is the first year to exceed 1.5°C above pre-industrial level', Copernicus, (2024), <https://climate.copernicus.eu/copernicus-2024-first-year-exceed-15degc-above-pre-industrial-level> [hämtad 14 April 2025].
- Dannatt, R., 'I ran Britain's army. I know what it needs. Don't cut aid to fund defence', *The Guardian*, (27/2 2025), <https://www.theguardian.com/commentisfree/2025/feb/27/britain-armed-forces-cut-aid-fund-defence> [hämtad 14 april 2025].
- Diakonia, *Diakonias enkät för lokalpolitiker* (2025).

- Diakonia, 'Fängslad pristagare frigiven', Diakonia (4/12 2024), <https://www.diakonia.se/aktuellt/fangslad-pristagare-frigiven/> [hämtad 14 April 2025].
- Diakonia, *Rekordstor biståndsvilja hos svenskar*, (25/3 2025), <https://www.diakonia.se/aktuellt/rekordstor-bistandsvilja-hos-svenskar/> [hämtad 23 april 2025].
- Ellingrud, K., Pérez, L., Petersen, A., and Sartori, V., 'Closing the Women's Health Gap: A \$1 Trillion Opportunity to Improve Lives and Economies', McKinsey Health Institute, (17/1 2024), <https://www.mckinsey.com/mhi/our-insights/closing-the-womens-health-gap-a-1-trillion-dollar-opportunity-to-improve-lives-and-economies> [hämtad 14 april 2025].
- Ekonomistyrningsverket (ESV):
 - » Ekonomistyrningsverket (ESV), *Regleringsbrev för 2022 avseende Sida*, (2022), <https://www.esv.se/statsliggaren/regleringsbrev/?rbid=22226>
 - » Ekonomistyrningsverket (ESV), *Regleringsbrev för budgetåret 2024 avseende Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida)*, (2024), <https://www.esv.se/statsliggaren/regleringsbrev/?RBID=25244>.
 - » Ekonomistyrningsverket (ESV), *Regleringsbrev för budgetåret 2025 avseende Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida)*, (2025), <https://www.esv.se/statsliggaren/regleringsbrev/?RBID=25386>.
 - » Ekonomistyrningsverket (ESV), *Regleringsbrev för budgetåret 2025 avseende Folke Bernadotteakademien*, Ekonomistyrningsverket, (2025). Tillgänglig: <https://www.esv.se/statsliggaren/regleringsbrev/?RBID=24817> [Hämtad: 23 april 2025].
 - » Ekonomistyrningsverket, (ESV) *Regleringsbrev för budgetåret 2025 avseende Swedfund*, Ekonomistyrningsverket, (2025). Tillgänglig: <https://www.esv.se/statsliggaren/regleringsbrev/?RBID=24917> [Hämtad: 23 april 2025].
- » Ekonomistyrningsverket (ESV), *Regleringsbrev för budgetåret 2025 avseende Business Sweden/Sveriges export och investeringsråd*, Ekonomistyrningsverket (2025). Tillgänglig: <https://www.esv.se/statsliggaren/regleringsbrev/?RBID=24897> [Hämtad: 23 april 2025], samt, riktlinjer-2024.pdf
- » Ekonomistyrningsverket (ESV), *Regleringsbrev för budgetåret 2025 avseende Swedac*, Ekonomistyrningsverket, (2025). Tillgänglig: <https://www.esv.se/statsliggaren/regleringsbrev/Index?rbld=24888> [Hämtad: 23 april 2025].
- » Ekonomistyrningsverket (ESV), *Regleringsbrev för budgetåret 2025 avseende Exportkreditnämnden*, Ekonomistyrningsverket, (2025). Tillgänglig: <https://www.esv.se/statsliggaren/regleringsbrev/?RBID=25000> [Hämtad: 23 april 2025].
- » Ekonomistyrningsverket (ESV), *Regleringsbrev för budgetåret 2025 avseende Kommerskollegium* (2024), <https://www.esv.se/statsliggaren/regleringsbrev/Index?rbld=25020>.
- » Ekonomistyrningsverket (ESV), *Regleringsbrev för budgetåret 2025 avseende Inspektionen för strategiska produkter*, (2025), tillgänglig på <https://www.esv.se/statsliggaren/regleringsbrev/?RBID=25210> (åtkomstdatum: 23 april 2025).
- » Ekonomistyrningsverket (ESV), *Regleringsbrev för budgetåret 2025 avseende Svenska institutet*, (2024), <https://www.esv.se/statsliggaren/regleringsbrev/Index?rbld=25156> [hämtad 23 april 2025].
- Global Bar, 'USA stoppar stödet till Gavi', *Global Bar Magazine* (27/3 2025), <https://globalbar.se/2025/03/usa-stoppar-stodet-till-gavi/> [hämtad 24 april 2025].

- Global Philanthropy Project, *Meet the Moment: A Call to Action for Global Philanthropy to Support LGBTQ Movements*, Global Philanthropy Project (2020) <https://globalphilanthropyproject.org/wp-content/uploads/2021/02/Meet-the-Moment-2020-English.pdf> [hämtad 14 April 2025].
- Harper, M., *From Harm to Hope*, RFSU, (11/4 2025) <https://www.rfsu.se/globalassets/pdf/rapporter/from-harm-to-hope-2025.04.11.pdf> [hämtad 14 April 2025].
- Hendriks, S. et al., '7 biljoner ska att investera i jämställdhet', *Dagens industri* (8/3 2025) <https://www.di.se/debatt/7-biljoner-skal-att-investera-i-jamstalldhet/> [hämtad 14 April 2025].
- Hudson, V. et al., *Sex & World Politics*, New York: Columbia University Press (2014).
- Khan, A. & Sharp, S., *How women's movements lead demands for democracy in the face of backlash and politicised religion*, London: ODI Global (2025).
- Kraus, J. and Iveson, M., 'Conflict Prevention is 100 Times Less Costly than Crisis Response', ONE Campaign (12/2 2025), <https://data.one.org/analysis/conflict-prevention-less-costly> [hämtad 14 april 2025].
- Kvinna till Kvinna, *The State of Women Human Rights Defenders 2023*, Kvinna till Kvinna (2023), <https://kvinнатillkvinna.org/publications/the-state-of-women-human-rights-defenders-2023/> [hämtad 11e April 2025].
- Kvinna till Kvinna, *Sveriges jämställdhetsbistånd – en lägesbild*, Kvinna till Kvinna (2025), [Sveriges jämställdhetsbistånd – en lägesbild | Kvinna till Kvinna](#)
- Lim, C. *Lost in translation: China's elite-centric approach in Cambodia*, *The Interpreter* - Lowy Institute (2023), <https://www.loyyinstitute.org/the-interpreter/lost-translation-china-s-elite-centric-approach-cambodia> (hämtad 24 april 2025).
- Minister for Foreign Trade and Development, *Dutch interests at the heart of development policy*, Government of the Netherlands (20/2 2025), <https://www.government.nl/latest/news/2025/02/20/minister-reinette-klever-dutch-interests-at-the-heart-of-development-policy>
- NATO, 'Press briefing', NATO (26/7 2006), https://www.nato.int/cps/en/natohq/opinions_22486.htm?selectedLocale=en [hämtad 14 april 2025].
- OECD, *OECD Development Co-operation Peer Reviews: Sweden 2019*, OECD Publishing (2019), https://www.oecd.org/en/publications/oecd-development-co-operation-peer-reviews-sweden-2019_9f83244b-en.html [hämtad 14 april 2025].
- OECD, *Development Finance for Gender Equality 2024*, OECD Publishing (2024) <https://doi.org/10.1787/e340afb-en>.
- Organized Crime and Corruption Reporting Project, *Russian Asset Tracker*, Organized Crime and Corruption Reporting Project (2022) <https://www.occrp.org/en/project/russian-asset-tracker> [hämtad 23 april 2025].
- Pal, K.K, Piaget, K., Zahidi, S. and Baller, S., *Global Gender Gap Report 2024*, World Economic Forum (2024), <https://www.weforum.org/publications/global-gender-gap-report-2024/> [hämtad 14 April 2025].
- Pennings, S.M., *A Gender Employment Gap Index (GEGI): A Simple Measure of the Economic Gains from Closing Gender Employment Gaps, with an Application to the Pacific Islands*, Policy Research Working Paper 9942 Washington, DC: World Bank (2022). Tillgänglig på: [World Bank Document](#)
- Regeringen, *Strategi för Sveriges utvecklingssamarbete för hälsa samt sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter 2025–2029*, Utrikesdepartementet (14/1 2025), <https://www.regeringen.se/contentassets/f4e8f77e5fcb4323bd2daef75ce7651a/strategi-for-sveriges-utvecklingssamarbete-for-halsa-samt-sexuell-och-reproduktiv-halsa-och-rattigheter.pdf> [hämtad 23 april 2025].

- Regeringskansliet, *Sveriges feministiska utrikespolitik* (Skr. 2019/20:17), Stockholm (2019), <https://www.regeringen.se/contentassets/8db3c4560ab0466faf82edaa1c209fe0/sveriges-feministiska-utrikespolitik-skr-20192017.pdf> [hämtad 11 april 2025].
- Regeringskansliet, *Bistånd för en ny era – frihet, egenmakt och hållbar tillväxt*, Utrikesdepartementet (2023), <https://www.regeringen.se/contentassets/e96449ad5b04400cae0a62817a98f3a5/bistand-for-en-ny-era---frihet-egenmakt-och-hallbar-tillvaxt-broschyr.pdf> [hämtad 14 April 2025].
- Regeringens proposition 1995/96:153, *Utveckling och rättvisa – en politik för global utveckling*, Stockholm: Regeringskansliet (1996). Tillgängligt på: [Jämställdhet som ett nytt mål för Sveriges internationella utvecklingssamarbete \(Proposition 1995/96:153\) | Sveriges riksdag](#)
- Regeringskansliet, *Förordning (2025:269) med instruktion för Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida)* (2025). Tillgänglig: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/forordning-2025269-med-instruktion-for_sfs-2025-269/ [Hämtad: 23 april 2025].
- Regeringskansliet, *Förordning (2010:1080) med instruktion för Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida)* (2010). Tillgänglig: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/forordning-20101080-med-instruktion-for_sfs-2010-1080/ [Hämtad: 23 april 2025].
- Regeringskansliet, *Strategi för jämställdhet, kvinnors och flickors frihet och egenmakt 2025–2028*, Utrikesdepartementet (2025), <https://www.regeringen.se/contentassets/d5a38d9cb5534b769f171edad97265d6/strategi-for-jamstallldhet-kvinnors-och-flickors-frihet-och-egenmakt-2025-2028.pdf>
- Rosén Sundström, M., 'Feministisk utrikespolitik: Sveriges röst tystnade i EU', *Europakommentaren* (2025). Tillgänglig på: <https://europakommentaren.se/2025/02/28/feministisk-utrikespolitik-sveriges-rost-tystnade-i-eu/> [Hämtad 22 april 2025].
- Sida, *Strategirapport för Global strategi för hållbar social utveckling 2018–2023*, Stockholm: Sida (2023), [Strategirapport för Global strategi för hållbar social utveckling 2018–2023 | Openaid](#) [hämtad 14 April 2025].
- Sida, *Sidas årsredovisning 2022*, Stockholm: Swedish International Development Cooperation Agency (2023), [Sidas årsredovisning 2022 | Sida](#) [hämtad 14 April 2025].
- Sida, *Sidas årsredovisning 2023*, Stockholm: Swedish International Development Cooperation Agency (2024), [Sidas årsredovisning 2023 | Sida](#) [hämtad 14 April 2025].
- Sida, *Sidas årsredovisning 2024*, Swedish International Development Cooperation Agency (2025), [Sidas årsredovisning 2024 | Sida](#) [hämtad 14 April 2025].
- Sida, *Support to Women's Rights Organizations and Feminist Movements*, Stockholm: Swedish International Development Cooperation Agency. Tillgänglig på: <https://www.sida.se/en/about-sida/publications/support-to-womens-rights-organizations-and-feminist-movements> [Hämtad 22 april 2025].
- Sida, E-mejl m. Sidas Statistikenhet (2025).
- Sully, E., Owolabi, O and Rosenberg, J., 'Family Planning Impact of the Trump Foreign Assistance Freeze', *Guttmacher* (2025). <https://www.guttmacher.org/2025/01/family-planning-impact-trump-foreign-assistance-freeze> [hämtad 17 April 2025].

- SVT, Agenda – Upprustningens pris, 9 mars 2025, SVT Play, <https://www.svtplay.se/video/KVwyZ4z/agenda/upprustningens-pris> [hämtad 14 april 2025].
- Sveriges riksdag, Interpellationsdebatt: Nedläggning av det svenska kvinnliga medlingsnätverket, (31/1 2025). Tillgänglig: https://www.riksdagen.se/sv/webb-tv/video/interpellationsdebatt/nedlaggning-av-det-svenska-kvinnliga_hc10302/ [Hämtad: 23 april 2025]
- The Global Fund, Key Results Report 2024, The Global Fund (2024), https://www.theglobalfund.org/media/15028/core_2024-results-key-results_report_en.pdf [hämtad 11 April 2025].
- The Lancet, 'MDG 4: A Narrowing Gap in Child Mortality', The Lancet, vol. 386, no. 10010 (2015).
- Towns, A., Bjarnegård, E., and Jezierska, K., *More Than a Label, Less Than a Revolution: Sweden's Feminist Foreign Policy*, Expertgruppen för Biståndsanalys (2023), https://eba.se/wp-content/uploads/2023/07/2023_02-Webb.pdf [hämtad 14 April 2025].
- UNAIDS, Fact sheet – Latest global and regional statistics on the status of the AIDS epidemic, (2024) <https://www.unaids.org/en/resources/fact-sheet>
- UN Women, *Preventing Conflict, Transforming Justice, Securing the Peace: A Global Study on the Implementation of United Nations Security Council Resolution 1325*, New York: UN Women (2015), [http://peacewomen.org/sites/default/files/UNW-GLOBAL-STUDY-1325-2015%20\(1\).pdf](http://peacewomen.org/sites/default/files/UNW-GLOBAL-STUDY-1325-2015%20(1).pdf) [hämtad 14 april 2025]
- UN Women, The Gender Snapshot 2022 (2022), <https://unstats.un.org/sdgs/gender-snapshot/2022/GenderSnapshot.pdf> [hämtad 14 April 2025].
- UN Women, The Gender Snapshot 2024 (2024), <https://www.unwomen.org/en/digital-library/publications/2024/09/progress-on-the-sustainable-development-goals-the-gender-snapshot-2024> [hämtad 14 April 2025].
- UN Women Sverige, 'En kvinna mördas var tionde minut av en närstående', UN Women Sverige (2024) <https://www.unwomen.se/en/kvinna-mordas-var-tionde-minut-av-en-narstaende/> [hämtad 14 April 2025].
- United Nations Development Programme (UNDP), *Gender Social Norms Index 2023*, UNDP (2023), <https://hdr.undp.org/content/2023-gender-social-norms-index-gsni> [hämtad 14 April 2025].
- United Nations, *Millennium Development Goals: Eradicate Extreme Poverty and Hunger*, United Nations (2015) <https://www.un.org/millenniumgoals/poverty.shtml> [hämtad 11 April 2025].
- United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR), 'Mid-Year Trends 2024', UNHCR (2024), <https://www.unhcr.org/mid-year-trends> [hämtad 14 April 2025].
- UNRIC, 'Krig utnyttjar naturresurser och förhindrar fred', UNRIC, 6 November 2023, <https://unric.org/sv/krig-utnyttjar-naturresurser-och-forhindrar-fred/> [hämtad 14 April 2025].
- UNRISD, *The International Anti-Gender Movement*, Working Paper (2023), <https://cdn.unrisd.org/assets/library/papers/pdf-files/2023/wp-2023-4-anti-gender-movement.pdf> [hämtad 14 April 2025].
- UN Secretary-General, *Women and peace and security: report of the Secretary-General*. New York: FN (2023). <https://digitallibrary.un.org/record/4024756?ln=en&v=pf#files>

Julia Chochocca Vega. Foto: Genia Bennet Snickars

- Uppsala Universitet, 'UCDP: Rekordmånga väpnade konflikter i världen, Uppsala (2024), <https://www.uu.se/press/pressmeddelanden/2024/2024-06-03-ucdp-rekordmanga-vapnade-konflikter-i-varlden> [Hämtad: 24 april 2025].
- V-Dem Institute, *Democracy Report 2025: 25 Years of Autocratization – Democracy Trumped?* V-Dem Institute (2025), https://v-dem.net/documents/54/v-dem_dr_2025_lowres_v1.pdf [hämtad 14 April 2025].
- Weldon, S. L., and Htun, M., 'Feminist mobilisation and progressive policy change: why governments take action to combat violence against women', *Gender & Development*, 21.2 (2013), pp. 231–247, <https://doi.org/10.1080/13552074.2013.802158>.
- World Bank, '2015 Global Child Mortality Rate Is Less Than Half Its 1990 Level, but the MDG 4 Target Has Not Been Met', *World Bank Blogs*, (9/9 2015) https://blogs.worldbank.org/en/opendata/2015-global-child-mortality-rate-less-half-its990-levels-mdg-4-target-has-not-been-met?utm_source=chatgpt.com [hämtad 11 April 2025].
- World Bank, School Enrollment, *Primary (% net)*, World Bank (2020), <https://data.worldbank.org/indicator/SE.PRM.NENR> [hämtad 11 April 2025].
- World Health Organization (WHO), *Family planning/contraception methods*, WHO (2023), <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/family-planning-contraception-methods> [hämtad 14 April 2025]
- UN Women, *At a Breaking Point: The Impact of Foreign Aid Cuts on Women's Organizations in Humanitarian Crises Worldwide*, New York, April 2025. <https://www.unwomen.org/en/digital-library/publications/2025/05/at-a-breaking-point-the-impact-of-foreign-aid-cuts-on-womens-organizations-in-humanitarian-crises-worldwide>

